

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 639

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 1 august 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 59 din 22 ianuarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală raportat la art. 2 lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor	2–7
Decizia nr. 194 din 9 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă	7–9
HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
527. — Hotărâre pentru re aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Centru regional de cercetări avansate pentru boli emergente, zoonoze și siguranță alimentară — ROVETEMERG” la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	10–11
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
275. — Ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale pentru modificarea anexei la Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 156/2016 privind aprobarea modelului-cadru al procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor în domeniul executării de activități miniere.....	11–12
1.056. — Ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea Regulamentului intern de organizare și funcționare a Colegiului Fizioterapeuților din România.....	13
4.365. — Ordin al ministrului educației naționale privind aprobarea programei școlare pentru disciplina opțională <i>Abilități pentru adolescență</i> , clasele a VI-a, a VII-a și a VIII-a	14–23
ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
681. — Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a procurorilor în funcții de execuție	24–31

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 59**

din 22 ianuarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală raportat la art. 2 lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală raportat la art. 2 lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, excepție ridicată de Iulian-Costin Văduvan în Dosarul nr. 737/64/2016 al Curții de Apel Brașov — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 648D/2018.

2. La apelul nominal răspunde personal autorul excepției de neconstituționalitate. Magistratul-asistent învederează că dosarul se află la al doilea termen de judecată. La primul termen de judecată din data de 6 decembrie 2018, având nevoie de timp pentru a studia înscrisurile depuse la dosar în ziua anterioară dezbaterilor, reprezentantul Ministerului Public a solicitat acordarea unui nou termen de judecată. Curtea a admis cererea acestuia, acordând termen în data de 22 ianuarie 2019. Autorul excepției de neconstituționalitate și reprezentantul Ministerului Public au avut termen în cunoștință.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul autorului excepției, care solicită admiterea acesteia. Susține că dispozițiile criticate încalcă dreptul la un proces echitabil, principiul egalității de arme și principiul nevinovăției. Arată că instituția „martorului-denunțator” este o creație a practicii, acesta fiind la rândul său o persoană care a comis fapte penale pentru care este cercetat sau judecat. Apreciază că această persoană prezintă un mare grad de subiectivitate, deoarece, pe de o parte, are în vedere beneficiul pe care legea i-l acordă (cauza specială de reducere a pedepsei) și, pe de altă parte, calitatea de denunțator determină păstrarea poziției acuzatoriale adoptate. Arată că legea nu condiționează valorificarea cauzei speciale de reducere a pedepsei de condamnarea persoanei denunțate, fiind suficient un simplu denunț urmat de facilitarea tragerii la răspundere penală a făptuitorilor. Mai mult, reducerea pedepsei nu este înlăturată nici în situația în care persoana denunțată este achitată. Apreciază că în cazul modificării declarațiilor, denunțatorul se poate expune și la consecințe pe plan penal, putând fi acuzat de exemplu pentru săvârșirea infracțiunii de inducere în eroare a organelor judiciare, mărturie mincinoasă, favorizarea făptuitorului. Aceste aspecte determină ca „martorii-denunțatori”, în ciuda evidenței probatorii, să își păstreze poziția acuzatorie, care are o foarte mare greutate în ansamblul probator al cauzei.

4. Susține că art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală reprezintă el însuși o excepție de la principiul libertății aprecierii probelor. Acest principiu are o dublă componentă, prima se referă la faptul că nicio probă nu are o valoare probatorie prestabilită, iar cea de-a doua se referă la evaluarea validității mijlocului de probă de către judecătorul cauzei. În acest context, arată că legiuitorul, în alte situații similare, de exemplu declarațiile investigatorilor, colaboratorilor și martorilor protejați, a limitat puterea de apreciere a judecătorului din perspectiva valorii probante a declarațiilor acestor persoane. Apreciază că denunțatorul este un martor care, la rândul lui, a săvârșit fapte de natură penală și vrea să își ușureze propria situație. Este evident că în spatele acestei situații se pot ascunde interese care nu sunt concordante cu exigențele principiului fundamental al aflării adevărului. Așa fiind, apreciază că legiuitorul ar trebui să prevadă în cuprinsul dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală și declarațiile „martorului-denunțator”.

5. Susține că este încălcată și prezumția de nevinovăție, deoarece se ajunge la situația în care o persoană să fie condamnată fără ca regula „dincolo de orice dubiu rezonabil” să fie satisfăcută. Apreciază că se impune admiterea excepției de neconstituționalitate, dispozițiile criticate încălcând prevederile constituționale ale art. 21 alin. (3), art. 23 alin. (11) și art. 24 alin. (1). Totodată apreciază că este încălcat și principiul potrivit căruia România este stat de drept și democratic, caracteristici încălcate de dispozițiile criticate.

6. Învederează că instanța de contencios constituțional poate pronunța și o decizie interpretativă prin care să constate că noțiunea de „colaborator” utilizată în art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală este constituțională în măsura în care se referă și la „martorului-denunțator”. Având în vedere că noțiunea de „colaborator” nu este definită de dispozițiile procesual penale, apreciază că aceasta trebuie să se referă la termenul general acceptat de limba română, care include și „martorului-denunțator” în condițiile în care denunțând și facilitând tragerea la răspundere a făptuitorului, în fapt, colaborează în strânsă legătură cu procurorul.

7. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Solicită instanței de contencios constituțional să realizeze o limitare a obiectului excepției de neconstituționalitate prin excluderea din analiză a dispozițiilor din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor. Arată că din înscrisurile aflate la dosar rezultă că în cauză este vorba despre un denunțator al infracțiunii de dare de mită și o persoană despre care se pretinde că ar fi primit mită. Din rechizitoriu rezultă că a fost aplicată persoanei care a dat mită cauza de nepedepsire prevăzută de prevederile art. 290 alin. (3) din Codul penal, fără a exista în cauză referire la existența vreunei persoane căreia să i se fi aplicat cauza specială de reducere a pedepsei prevăzută de prevederile art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor. Așa fiind, apreciază că legea anterior menționată nu are legătură cu soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, drept care excepția poate fi

examinată doar în ceea ce privește neincluderea în dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală a declarațiilor date de o persoană care denunță o faptă și beneficiază de o cauză de nepedepsire. Arată că reglementarea cauzelor de nepedepsire era realizată și în vechea legislație penală, nefiind o inovație a noilor reglementări.

8. În ceea ce privește susținerile autorului excepției, reprezentantul Ministerului Public apreciază că acesta pleacă de la o premisă greșită, neexistând nicio condiționare a persoanei care denunță fapta de dare de mită sau de cumpărare de influență de a da declarație, ci această persoană se prezintă de bunăvoie la organul de urmărire penală. Aceste persoane răspund, eventual, pentru mărturie mincinoasă în condițiile în care răspunde orice fel de martor care face afirmații mincinoase. De asemenea, apreciază că autorul excepției pleacă de la o premisă greșită și în ceea ce privește rațiunea reglementării din cuprinsul art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală. Acest articol atenuază forța probantă a anumitor categorii de martori în modalitatea recunoscută de însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Aceasta a arătat că hotărârea de condamnare nu se poate baza în exclusivitate pe depozițiile martorilor anonimi pentru că s-ar încălca prevederile art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece, spre exemplu, aceștia sunt audiați în condiții speciale, neputându-li-se adresa anumite întrebări. Așa fiind, depoziția acestor martori anonimi trebuie să aibă o forță probantă redusă tocmai din cauza limitării dreptului prevăzut de art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenție.

9. Având în vedere aceste aspecte, apreciază că limitările anterior subliniate nu subzistă și în cazul depozițiilor denunțătorilor. Aceștia vor fi audiați ca martori în condițiile prevăzute de lege, aplicabile audierii oricărui martor, identitatea sa fiind cunoscută. Prin urmare, în cazul unui denunțător nu există situația care a stat la baza aprecierii Curții Europene a Drepturilor Omului și a hotărârii acesteia de a limita forța probantă a declarațiilor martorilor a căror identitate nu este cunoscută. Apreciază că, în ceea ce privește investigatorii și colaboratorii, aceștia pot fi cu identitate protejată sau cu identitate reală. În această ultimă situație, reprezentantul Ministerului Public apreciază că rațiunea legiuitorului pentru atenuarea forței probante a declarațiilor acestora este că aceștia acționează ca agenți ai statului. Or, nici această rațiune nu se regăsește în cazul unui denunțător. Astfel, premisele de la care se pleacă sunt greșite, denunțătorul nefiind condiționat în vreun fel, el fiind răspunzător, în aceleași condiții ca martorii obișnuiți, pentru declarațiile mincinoase. Totodată, rațiunile ce se desprind din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la art. 6 din Convenție nu sunt incidente, denunțătorul fiind o persoană care este audiată în aceleași condiții ca orice martor.

10. Judecătorul cauzei poate aprecia dacă un martor este sau nu subiectiv sau dacă acesta este condiționat în vreun fel. Acestea sunt elemente ce țin de aprecierea probelor de către judecătorul cauzei, nefiind o chestiune abstractă.

11. În ceea ce privește categoria colaboratorilor, arată că aceștia sunt definiți la art. 148 alin. (10) din Codul de procedură penală prin trimiterea la alin. (1) al aceluiași articol care reglementează folosirea investigatorilor sub acoperire. Susține că, deși în anumite situații un martor denunțător poate deveni colaborator al organului de urmărire penală, aceasta nu este însă cazul în dosarul în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. În situația în care, după formularea denunțului, organul de urmărire penală folosește denunțătorul drept colaborator sunt în mod evident aplicabile dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, în sensul că acea declarație va fi valorificată ca o declarație a unui colaborator.

12. Susține că o soluție legislativă precum cea solicitată de autorul excepției nu există în niciunul dintre statele membre ale Consiliului European. De asemenea, nicio instanță de control constituțional ce funcționează în statele membre ale Consiliului European nu a pronunțat o hotărâre în sensul celor dorite de autorul excepției de neconstituționalitate. Arată că în Malta se reglementează expres că nu va fi admisă nicio obiecție cu privire la competența unui martor pe motiv că acesta a făcut denunțul pe baza căruia a fost începută urmărirea penală.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

13. Prin Încheierea din 20 aprilie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 737/64/2016, **Curtea de Apel Brașov — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală raportat la art. 2 alin. (1) lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor**, excepție ridicată de Iulian-Costin Văduvan, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

14. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia arată că, în practică, din combinația dispozițiilor Legii nr. 682/2002 s-a creat instituția „martorului denunțător”, ca „subspecie” a două instituții autonome, și anume „denunțătorul” (reglementat de dispozițiile art. 290 din Codul de procedură penală) și „martorul” (reglementat de dispozițiile art. 114 din Codul de procedură penală). Apreciază că „martorul denunțător” nu oferă aceleași garanții de obiectivitate și imparțialitate ca martorul obișnuit, deoarece este un martor condiționat de o dublă subiectivitate, una derivând din statutul său de denunțător, iar cealaltă derivând din beneficiul pe care i-l acordă legea, și anume reducerea la jumătate a limitelor prevăzute de lege pentru infracțiunile pe care le-a comis.

15. Susține că, pe de o parte, persoana care formulează un denunț penal cu rea-credință este pasibilă de angajarea răspunderii penale atât pentru comiterea infracțiunii de inducere în eroare a organelor judiciare, cât și pentru comiterea infracțiunii de mărturie mincinoasă, iar, pe de altă parte, „martorul denunțător” este o persoană profund interesată de obținerea beneficiului reducerii de pedeapsă. Apreciază că aceste două elemente dublate de presiunea exercitată de procuror determină lipsa de obiectivitate și bună-credință a „martorului denunțător”.

16. Arată că, în practică, deși „martorul denunțător” și-a reconsiderat declarațiile date anterior, instanțele judecătorești au valorizat primele declarații ale acestuia, aceste declarații fiind considerate suficiente pentru înlăturarea prezumției de nevinovăție. Apreciază că, în acest mod, se ajunge ca soluția de condamnare să se întemeieze „în mod exclusiv sau determinant” pe declarațiile „martorului denunțător”, cu afectarea principiilor procesului echitabil și prezumției de nevinovăție. Totodată, este încălcat principiul egalității de arme între acuzare și apărare.

17. Dacă legiuitorul a limitat de o manieră absolută libertatea judecătorului de apreciere a probatoriului în ipotezele altor martori, potențial subiectivi, ca o măsură eficientă de contrabalansare și de menținere a echilibrului între diferitele principii fundamentale, care guvernează procesul penal, aceeași măsură trebuie reglementată și cu privire la „martorul denunțător”. Or, nereglementarea de către legiuitor în acest sens determină încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5), art. 20, art. 21 alin. (3), art. 23 alin. (11), art. 24 alin. (1) și art. 53.

18. În completarea criticilor de neconstituționalitate, autorul excepției susține că prin art. 148 din Codul de procedură penală este permisă folosirea de către organul de urmărire penală a investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a

colaboratorilor, în scopul obținerii de probe în procesul penal. Arată că noțiunea de „colaborator” nu este definită de nicio dispoziție de drept material sau procedural. Ca atare, apreciază că neavând un sens tehnic, autonom, dat de normele incidente, sensul noțiunii de „colaborator” este cel colocvial, specific vorbirii curente. Prin urmare, solicită Curții să constate că dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt constituționale numai dacă prin „colaborator” se înțelege inclusiv „martorul denunțator”.

19. **Curtea de Apel Brașov — Secția penală** arată că este opțiunea legiuitorului să nu includă declarațiile „martorului denunțator” între cele în privința cărora trebuie să existe rezerve de libertate de apreciere (cum este cazul investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați). Denunțatorul are calitatea de martor în procesul penal, iar, potrivit art. 2 lit. a) pct. 1 din Legea nr. 682/2002, martorul este persoana care se află, printre altele, în situația de a avea calitatea de martor, potrivit Codului de procedură penală, într-un proces penal și prin declarațiile sale furnizează informații și date cu caracter determinant în aflarea adevărului cu privire la infracțiuni grave sau care contribuie la prevenirea producerii ori la recuperarea unor prejudicii deosebite ce ar putea fi cauzate prin săvârșirea unor astfel de infracțiuni. Acesta este audiat în fața instanței de judecată în condiții de contradictorialitate, iar instanța va pronunța o hotărâre doar dacă declarația acestuia se coroborează cu restul materialului probator. Deși este adevărat că persoana respectivă poate fi interesată de aplicarea dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002, un anume interes se poate regăsi și în ceea ce privește persoana vătămată sau partea civilă din cauză. Cu toate acestea, declarațiile acestora nu pot fi înlăturate, acestea constituind, potrivit art. 97 alin. (2) din Codul de procedură penală, mijloace de probă ce vor fi evaluate și valorificate doar în măsura în care se coroborează cu restul materialului probator de la dosar.

20. Pe de altă parte, instanța judecătorească apreciază că neinclusiunea declarațiilor „martorului denunțator” între cele la care face referire art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală are în vedere tocmai împrejurarea că, pentru a beneficia de calitatea de martor prevăzută de art. 2 lit. a) pct. 1 din Legea nr. 682/2002, acesta trebuie să furnizeze informații și date cu caracter determinant în aflarea adevărului cu privire la infracțiuni grave sau care contribuie la prevenirea producerii ori la recuperarea unor prejudicii deosebite ce ar putea fi cauzate prin săvârșirea unor astfel de infracțiuni. Așadar, caracterul determinant al informațiilor furnizate de acest martor încă din cursul urmăririi penale în vederea aflării adevărului cu privire la infracțiuni grave a determinat legiuitorul să excludă declarația sa dintre cele ale persoanelor menționate la art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală.

21. Cu toate acestea, având în vedere dispozițiile art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală, este evident că instanța de judecată investită cu soluționarea unei cauze în care se ridică o astfel de problemă are obligația de a evalua toate probele administrate în cursul urmăririi penale și readministrare în instanță și să pronunțe o hotărâre de condamnare doar atunci când o astfel de declarație se coroborează cu alte probe de la dosar, iar instanța și-a format convingerea pe baza evaluării și administrării tuturor probelor de la dosar că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

22. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

23. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției de neconstituționalitate, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

24. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

25. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală raportat la art. 2 lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor. Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 18 aprilie 2014. Dispozițiile criticate au următorul cuprins:

— Art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală: *„Hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați.”;*

— Art. 2 lit. a) pct. 1 din Legea nr. 682/2002: *„În prezenta lege termenii și expresiile de mai jos au următorul înțeles:*

a) martorul este persoana care se află în una dintre următoarele situații:

1. are calitatea de martor, potrivit Codului de procedură penală, și prin declarațiile sale furnizează informații și date cu caracter determinant în aflarea adevărului cu privire la infracțiuni grave sau care contribuie la prevenirea producerii ori la recuperarea unor prejudicii deosebite ce ar putea fi cauzate prin săvârșirea unor astfel de infracțiuni.”;

— Art. 19 din Legea nr. 682/2002: *„Persoana care are calitatea de martor, în sensul art. 2 lit. a) pct. 1, și care a comis o infracțiune gravă, iar înaintea sau în timpul urmăririi penale ori al judecării denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit astfel de infracțiuni beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege.”*

26. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) potrivit căruia România este stat de drept, art. 1 alin. (5) potrivit căruia în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, art. 23 alin. (11) referitor la prezumția de nevinovăție, art. 24 alin. (1) potrivit căruia dreptul la apărare este garantat și art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

27. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, potrivit rechizitoriului întocmit în cauză, la data de 16 mai 2016, respectiv 11 iulie 2016 au fost înregistrate două denunțuri prin care se sesizau anumite fapte comise de autorul excepției, în concret săvârșirea infracțiunii de luare de mită și trafic de influență. Cu referire la cei doi denunțatori, prin același rechizitoriu s-a dispus „clasarea în ceea ce privește comiterea infracțiunilor de dare de mită/cumpărare de influență, prevăzute de art. 290 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, art. 292 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, pentru care a fost începută urmărirea penală *in rem*, întrucât există o cauză de nepedepsire prevăzută de lege și anume denunțarea faptei mai înainte ca organele de urmărire penală să fi fost sesizate cu privire la aceasta”.

28. Totodată, Curtea reține că art. 19 din Legea nr. 682/2002 reglementează o cauză de reducere a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege. Or, Curtea constată, astfel cum s-a arătat anterior, că în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate au fost aplicate dispozițiile referitoare la cauzele de nepedepsire, prevăzute de art. 290 alin. (3) și de art. 292 alin. (2) din Codul penal.

29. Așa fiind, Curtea reține că dispozițiile art. 2 lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor nu au legătură cu soluționarea cauzei, în accepțiunea art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale. Pentru aceste motive, Curtea va respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor.

30. În continuare, în ceea ce privește **forța probantă a declarației de martor dată de denunțator** — critica ce vizează art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală —, Curtea observă că, potrivit art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală, „*Probele nu au o valoare dinainte stabilită prin lege și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză*”.

31. Curtea constată că noul Cod de procedură penală consacră, ca și legea veche, sistemul liberei aprecieri a probelor. În baza principiului liberei sau intimei convingeri a judecătorului, acesta va aprecia liber mijloacele de probă administrate în cauză, neexistând o ordine de preferință, referitor la forța probantă a acestora. Totodată, organele judiciare au dreptul să aprecieze în mod liber atât valoarea fiecărei probe administrate, cât și credibilitatea lor; probele nu au o valoare *a priori* stabilită de legiuitor, importanța acestora rezultând în urma aprecierii lor de organele judiciare consecutiv analizei ansamblului materialului probatoriu administrat în mod legal și loial în cauză. În luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului, instanța hotărăște motivat, cu trimitere la toate probele evaluate. Condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei și amânarea aplicării pedepsei se dispun doar atunci când instanța are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă.

32. În acest context, Curtea observă că legiuitorul, prin dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, a instituit unele limitări ale principiului liberei aprecieri a probelor, reglementând în acest sens că hotărârea de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei nu se poate întemeia în măsură determinantă pe declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați.

33. Curtea constată că în doctrină s-a menționat că, din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, rezultă că celelalte mijloace de probă prin care au fost obținute probe directe pot conduce autonom, în mod determinant, la pronunțarea uneia dintre soluțiile enumerate mai sus, care conțin constatarea faptului că o persoană a comis o infracțiune.

34. În acest context, Curtea reține că **autorii excepției apreciază că dispozițiile anterior menționate sunt neconstituționale din perspectiva faptului că, pe lângă declarațiile investigatorului, ale colaboratorilor ori ale martorilor protejați, nu sunt menționate și declarațiile denunțatorului audiat în calitate de martor**. Așa fiind, Curtea apreciază necesar a se stabili scopul instituirii dispoziției de lege criticate.

35. Din această perspectivă, Curtea reține că, în ceea ce privește *investigatorii*, aceștia, potrivit art. 148 alin. (8) din Codul de procedură penală, pot fi audiați ca martori în cadrul procesului penal în aceleași condiții ca martorii amenințați. Totodată, potrivit art. 148 alin. (10) din același act normativ, în

situații excepționale, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1) al art. 148, iar folosirea investigatorului sub acoperire nu este suficientă pentru obținerea datelor sau informațiilor ori nu este posibilă, procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea penală poate autoriza folosirea unui *colaborator*, căruia îi poate fi atribuită o altă identitate decât cea reală. Dispozițiile art. 148 alin. (8) din Codul de procedură penală se aplică în mod corespunzător.

36. De asemenea, potrivit art. 150 alin. (3) din Codul de procedură penală, activitățile autorizate pot fi desfășurate de un organ de cercetare penală, de un investigator cu identitate reală, de un investigator sub acoperire sau de un colaborator, iar, potrivit alin. (6) al aceluiași articol, persoana care a desfășurat activitățile autorizate poate fi audiată ca martor în cadrul procesului penal, cu respectarea dispozițiilor privind audierea martorilor amenințați, dacă organul judiciar apreciază că audierea este necesară.

37. Referitor la *martorul protejat*, Curtea constată că, din coroborarea art. 125—129 din Codul de procedură penală, rezultă că odată acordat statutul de martor amenințat se dispune una ori mai multe dintre măsurile de protecție prevăzute de dispozițiile procesuale penale. În condițiile în care una dintre măsurile de protecție este cea prevăzută de art. 126 alin. (1) lit. d) și art. 127 lit. d) din Codul de procedură penală, audierea martorului se poate efectua prin intermediul mijloacelor audiovideo, fără ca martorul să fie prezent fizic în locul unde se află organul judiciar, subiecții procesuali principali, părțile și avocații acestora putând adresa întrebări martorului audiat în aceste condiții, fiind respinse întrebările care ar putea conduce la identificarea martorului. Această modalitate de audiere este cea aplicabilă și în cazul investigatorilor și colaboratorilor.

38. Totodată, potrivit art. 149 alin. (1) din Codul de procedură penală, identitatea reală a investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor cu o altă identitate decât cea reală nu poate fi dezvăluită.

39. Curtea observă că au fost exprimate opinii în sensul că dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală preiau în dreptul intern un standard clasic al jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căruia, în anumite circumstanțe, autoritățile judiciare pot apela la declarațiile administrate în faza „instrucției” (urmăririi penale), în special în cazul refuzului persoanelor care le-au dat de a le reitiera în public de teama consecințelor pe care acestea le-ar putea avea pentru siguranța lor. Necesitatea protecției nu poate aduce atingere substanței dreptului la apărare, astfel că, și în aceste situații, *Curtea Europeană a Drepturilor Omului apreciază că drepturile apărării sunt restrânse într-un mod incompatibil cu garanțiile prevăzute de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atunci când o condamnare se fondează în întregime sau într-o măsură determinantă pe mărturia făcută de o persoană pe care acuzatul nu a putut-o interoga direct sau prin altă persoană în numele său, nici în faza de urmărire penală, nici în faza dezbaterilor*.

40. Pe de altă parte, s-a arătat că sfera martorilor protejați ale căror declarații nu pot fi determinante în luarea unei hotărâri de condamnare este în realitate mai largă decât cea care rezultă nemijlocit din text. În această categorie sunt incluși investigatorii cu identitate reală sau protejată, colaboratorii cu identitate reală sau protejată, martorii amenințați, martorii vulnerabili, dar și persoana vătămată și partea civilă cu privire la care s-au luat măsuri de protecție similare martorilor amenințați. Din acest punct de vedere, persoana vătămată protejată și partea civilă protejată se află în aceeași situație faptică și au același regim juridic ca cel al martorilor protejați, prin urmare, și efectele declarațiilor lor trebuie să fie asemănătoare cu cele ale acestora din urmă. Restrângerea valorii probante a declarațiilor acestor persoane are la bază temerea că atât investigatorii,

colaboratorii, cât și martorii protejați (în sens larg) sunt supuși unui anumit control de autoritate din partea organului de urmărire penală și astfel pot fi influențați în declarații, fie pentru că unii sunt agenți executivi ai statului, fie că alții au anumite interese (colaboratorii pot avea interesul de a obține o remunerație sau de a li se reduce pedeapsa în propriul dosar, de a beneficia de un acord de recunoaștere a vinovăției sau de renunțarea la urmărirea penală etc.) în a acționa conform dorinței organului judiciar sau sunt îndatorați moral de efortul de protejare a lor și reacționează în consecință etc. Deși utilizarea tehnicilor sub acoperire nu poate încălca în sine dreptul la un proces echitabil, riscul pe care îl implică instigarea de către poliție prin asemenea tehnici presupune ca folosirea acestor metode să fie menținută în limite bine determinate. Astfel, în scopul evitării unei erori judiciare bazate pe astfel de probe, precum și având în vedere condițiile derogatorii de audiere a acestor persoane, care restrâng într-o oarecare măsură posibilitățile de apărare, legea a restrâns, la rândul ei, valoarea probantă a declarațiilor investigatorului, colaboratorului, martorului protejat.

41. Curtea apreciază că, într-adevăr, sfera de cuprindere a persoanelor ale căror declarații nu pot fi determinate în luarea unei hotărâri de condamnare este în realitate mai largă decât cea care rezultă nemijlocit din text. Cu toate acestea, dacă legiuitorul ar fi instituit această dispoziție legală având în vedere cele enunțate anterior (paragraful 40), ar fi însemnat ca restrângerea valorii probante a declarațiilor acestor persoane să se răsfrângă asupra procesului penal, indiferent de modalitatea de audiere a acestora. Aceasta, deoarece existența unui control de autoritate din partea organului de urmărire penală asupra investigatorilor, colaboratorilor și martorilor protejați (în sens larg) nu este determinată de modalitatea de audiere a acestor persoane. Totodată, existența anumitor interese ale colaboratorului, ale persoanei vătămate etc. subzistă indiferent de cunoașterea sau necunoașterea de către inculpat a identității acestor persoane.

42. De altfel, prin comparație, Curtea observă că în art. 75 din Codul de procedură penală din 1968, legiuitorul reglementase expres că „*Declarațiile părții vătămate, ale părții civile și ale părții responsabile civilmente făcute în cursul procesului penal pot servi la aflarea adevărului, numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte sau împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză*”. Iar, referitor la acest aspect, Curtea Constituțională constatare că rezerva manifestată de legiuitor în ceea ce privește forța probantă a declarațiilor învinutului sau inculpatului este justificată din punct de vedere psihologic prin poziția procesuală a acestuia în proces, după cum este justificată în cazul declarațiilor părții civile, ale părții vătămate și ale părții responsabile civilmente, față de care se manifestă aceeași rezervă (Decizia nr. 151 din 23 mai 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 8 iulie 2002).

43. Astfel, dacă opțiunea legiuitorului s-ar fi întemeiat pe aceste elemente, ar fi însemnat că declarațiile persoanelor anterior menționate ar fi trebuit să aibă o forță probantă mai scăzută decât alte mijloace de probă indiferent de acordarea calității de martor protejat (în sens larg) și indiferent de cunoașterea identității investigatorilor sau colaboratorilor.

44. Totodată, Curtea observă că instanța de contencios european a acordat o atenție deosebită cauzelor ce aveau ca obiect folosirea martorilor anonimi de către organele de urmărire penală pentru administrarea probatorului în acuzare; prin *martori anonimi* instanța europeană are în vedere persoanele care au fost audiate cu protejarea identității sau prin includerea în programe speciale de protecție și care au dat declarații cu privire la faptele de care este acuzată o persoană și a căror identitate nu este cunoscută apărării. În cadrul acestei noțiuni

sunt incluși și agenții infiltrați care sunt reprezentanți ai organelor de anchetă și care, prin activitatea desfășurată sub protecția anonimatului, contribuie la strângerea de mijloace de probă în acuzarea unei persoane. Curtea de la Strasbourg a apreciat că folosirea declarațiilor acestor persoane pentru a dispune condamnarea nu este, în sine, incompatibilă cu prevederile convenției. Însă, dacă se menține anonimatul martorului acuzării, apărarea va fi confruntată cu dificultăți deosebite. Astfel, în acest caz, dezavantajul cu care se confruntă apărarea trebuie să fie în mod suficient contrabalansat prin procedura urmată de autoritățile judiciare. Probele obținute de la martori în condițiile în care drepturile apărării nu au putut fi asigurate la un nivel normal cerut de Convenția europeană trebuie analizate cu extremă atenție, iar condamnarea unui acuzat nu trebuie să se bazeze în exclusivitate sau într-o măsură determinantă pe mărturia anonimă (Hotărârea din 28 februarie 2006, pronunțată în Cauza *Krasniki împotriva Republicii Cehe*, paragrafele 76—79; Hotărârea din 14 februarie 2002, pronunțată în Cauza *Visser împotriva Olandei*, paragrafele 43—46).

45. Așa fiind, Curtea apreciază, luând în considerare și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, că, reglementând dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, *legiuitorul a avut în vedere echitatea procesului penal în contextul existenței unor situații în care persoanele anterior menționate nu sunt prezente pentru a fi audiate într-un proces public și contradictoriu*, astfel că persoana acuzată nu beneficiază de toate garanțiile procedurale, iar nu atât faptul că aceste persoane au anumite interese legate de tragerea la răspundere penală a propriei persoane.

46. Or, din perspectiva **denunțatorului**, în condițiile în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege și **acesta dobândește calitatea de martor protejat** (în sens larg), **dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt pe deplin aplicabile**.

47. **În cazul în care denunțatorul nu dobândește calitatea de martor protejat** (în sens larg), dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală nu sunt aplicabile, **denunțatorul putând fi audiat în calitate de martor, într-o procedură publică și contradictorie**, cu respectarea dispozițiilor referitoare la audierea martorilor.

48. În acest din urmă caz, Curtea distinge două situații, după cum există sau nu există un interes în obținerea unui beneficiu din perspectiva tragerii acestora la răspundere penală.

49. Astfel, în cazul în care **denunțatorul nu are niciun beneficiu** din perspectiva tragerii sale la răspundere penală, declarația sa dată în calitate de martor este comparabilă, din perspectiva procesuală, cu declarația oricărui alt martor, beneficiind de același tratament.

50. În cazul în care denunțatorul are un beneficiu din perspectiva tragerii sale la răspundere penală, fiind interesat de satisfacerea propriilor interese, apare că, din această perspectivă, poziția sa se aseamănă într-o oarecare măsură cu cea a persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente. Referitor la aceștia din urmă, s-a precizat că, fiind interesați în proces, aceștia acționează pentru apărarea intereselor lor legitime; ca urmare, declarațiile lor în legătură cu cauza în care au calitate procesuală principală sunt, de principiu, concentrate în susținerea poziției pe care o au, ceea ce îi poate determina să facă declarații necorespunzătoare adevărului.

51. Or, astfel cum s-a arătat, spre deosebire de vechea reglementare, Codul de procedură penală a înlăturat prevederile expresă potrivit căreia declarațiile părții (persoanei) vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente pot servi la aflarea adevărului numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor. Astfel, cu excepția declarațiilor prevăzute de dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală, celelalte declarații au o valoare probatorie

necondiționată, fiind supuse numai principiului liberei aprecieri a probelor. Dincolo de criteriile obiective care pot fi folosite pentru a discerne valoarea probatorie a declarației martorilor, rămân de actualitate considerentele reliefate de literatura de specialitate clasică, potrivit cărora numai adâncă și serioasă pricepere a judecătorilor poate fi cheazășie pentru o evaluare mai aproape de adevăr a declarațiilor făcute de martori.

52. De asemenea, Curtea constată că în majoritatea țărilor membre ale Consiliului Europei nu există vreo dispoziție legală care să reglementeze valoarea probantă predefinită a declarației denunțătorului dată în calitate de martor, fiind aplicabil principiul liberei aprecieri a probelor de către instanța judecătorească. În acest sens, Norvegia, Moldova, Cehia, Croația, Letonia, Polonia, Macedonia. Totodată, Curtea constată că țări precum

Croația și Macedonia au în propria legislație dispoziții similare celei din art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală din România, după cum urmează: în temeiul articolului 298 din Codul de procedură penală, hotărârea de condamnare a inculpatului nu se poate baza exclusiv pe mărturia martorului protejat (Croația); articolul 231 din Legea privind procedura penală prevede că hotărârea nu se poate baza numai pe declarația martorului protejat a cărui identitate a fost ascunsă (Macedonia).

53. În concluzie, având în vedere cele anterior expuse, Curtea apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală este neîntemeiată în raport cu criticile formulate.

54. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 lit. a) pct. 1 și art. 19 din Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor, excepție ridicată de Iulian-Costin Văduvan în Dosarul nr. 737/64/2016 al Curții de Apel Brașov — Secția penală.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 103 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 22 ianuarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 194

din 9 aprilie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Răzvan Vasile Viorescu în

Dosarul nr. 952/39/2016 al Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 719D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens arată că principiile statuate în jurisprudența Curții referitoare la dispozițiile legale criticate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză. Strămutarea și desființarea hotărârii în aceste procese reprezintă o garanție a respectării art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens menționează Hotărârea din 26 octombrie 2000, pronunțată în Cauza *Kudla împotriva Poloniei*.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 23 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 952/39/2016, **Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Răzvan Vasile Viorescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de strămutare.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că este necesară o intervenție a legiuitorului, întrucât, în practică, art. 145 alin. (2) din Codul de procedură civilă a fost interpretat în mod diferit, fiind lipsit de previzibilitate, lăsând la aprecierea subiectivă a judecătorului stabilirea efectelor cererii de admitere a cererii de strămutare, cu privire la desființarea de drept a hotărârii pronunțate pe fond în dosarul a cărei strămutare se cere. Astfel, susține că problema de drept supusă analizei pleacă de la o situație frecventă în practica instanțelor judecătorești care soluționează cauzele a căror strămutare se cere, în sensul suspendării judecării sau acordării de termene până la soluționarea cererii de strămutare. Apreciază că dispozițiile legale criticate, prin instituirea efectului obligatoriu al desființării de drept a hotărârii în cazul în care instanța de la care s-a dispus strămutarea a procedat „între timp” la judecarea pricinii, încalcă competența instanțelor judecătorești prin raportare la art. 126 din Constituție, precum și imparțialitatea judecătorului fondului prin raportare la art. 129 din Constituție.

6. Dispozițiile legale criticate aduc atingere și principiului predictibilității, în sensul că nu se poate determina cu exactitate momentul în care instanța care soluționează cererea de strămutare constată că hotărârea pronunțată este desființată de drept prin efectul admiterii cererii de strămutare, prin raportare la sintagma „între timp” din cuprinsul textului criticat. În opinia autorului excepției această perioadă de timp nu poate viza decât perioada dintre pronunțarea hotărârii de strămutare și pronunțarea hotărârii de fond, precum și perioada de după suspendarea judecării procesului, potrivit art. 143 alin. (1) din Codul de procedură civilă, și pronunțarea hotărârii, aceasta fiind singura interpretare posibilă a sintagmei „între timp”. Instanța investită cu soluționarea cererii de strămutare nu va mai putea strămuta procesul dacă acesta a fost soluționat definitiv, întrucât admiterea unei cereri de strămutare presupune existența unui proces în curs. Mai mult, dacă s-ar aprecia că este admisibilă o cerere de strămutare a unui proces definitiv soluționat la data pronunțării asupra cererii de strămutare, s-ar ajunge la încălcarea autorității de lucru judecat a unei hotărâri. Astfel, instanța de strămutare ar putea desființa o hotărâre intrată în puterea lucrului judecat.

7. Prin urmare, legiuitorul trebuia să prevadă, în mod expres, imposibilitatea strămutării procesului soluționat, dacă în cauză instanța de strămutare nu a dispus suspendarea procesului, sau să definească mai clar sintagma „între timp”.

8. În continuare, susține că prin dispozițiile legale criticate se creează o inegalitate de tratament juridic între obligativitatea motivării hotărârii judecătorești și neobligativitatea motivării hotărârii pronunțate asupra cererii de strămutare, fiind astfel lăsată sub imperiul liberului arbitru decizia judecătorului de a aprecia dacă cererea de strămutare este întemeiată și dovedită prin probe, fără a se baza pe prezumții.

9. Mai arată că, deși principiul egalității în drepturi nu presupune uniformitate, ci stabilește ca la situații egale să corespundă un tratament egal, iar pentru situații diferite să existe un tratament diferit, tratamentul egal referitor la motivare trebuie aplicat identic pentru toate categoriile de hotărâri judecătorești.

10. **Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

11. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

12. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

13. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins: *„Hotărârea va arăta în ce măsură actele îndeplinite de instanță înainte de strămutare urmează să fie păstrate. În cazul în care instanța de la care s-a dispus strămutarea a procedat între timp la judecarea procesului, hotărârea pronunțată este desființată de drept prin efectul admiterii cererii de strămutare.”*

17. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 21, astfel cum acesta se interpretează potrivit art. 20 din Constituție și prin prisma art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 124 alin. (2) privind unicitatea, egalitatea și imparțialitatea justiției, art. 129 privind folosirea căilor de atac și art. 148 alin. (2) privind integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea, se invocă art. 47 privind dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 13 privind dreptul la un recurs efectiv din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și Avizul nr. 11/2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri ai Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile legale criticate reglementează cu privire la efectele admiterii cererii de strămutare, dispunând că *în cazul în care instanța de la care s-a cerut strămutarea a procedat între timp la judecarea procesului, hotărârea pronunțată este desființată de drept prin efectul admiterii cererii de strămutare*, fiind criticate, în prezenta cauză, pentru lipsă de claritate și

previzibilitate, având în vedere că sintagma „între timp” din cuprinsul acestora poate genera interpretări diferite cu privire la momentul de început al acestui interval.

19. Prin raportare la vechea reglementare procesual civilă care prevedea, la art. 40 alin. 5 din Codul de procedură civilă din 1865, că „În cazul în care instanța a săvârșit acte de procedură sau a procedat între timp la judecarea pricinii, actele de procedură îndeplinite **ulterior** strămăturii și hotărârea pronunțată sunt desființate de drept prin efectul admiterii cererii de strămutare”, Curtea apreciază că există diferențe neechivoce între art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă și art. 40 alin. 5 din Codul de procedură civilă din 1865.

20. Spre deosebire de art. 40 alin. 5 din Codul de procedură civilă din 1865, dispozițiile art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă nu mai fac trimiterea expresă la actele de procedură îndeplinite ulterior hotărârii de strămutare, astfel încât Curtea reține că această dispoziție legală vizează hotărârea instanței de la care s-a cerut strămutarea pronunțată după formularea unei cereri de strămutare.

21. În continuare, Curtea observă că instanța de la care s-a cerut strămutarea este înștiințată de îndată despre formularea unei cereri de strămutare [art. 142 alin. (1) teza a treia din Codul de procedură civilă], precum și despre admiterea sau respingerea cererii de strămutare [art. 144 alin. (3) din Codul de procedură civilă], astfel încât aceasta este în cunoștință de cauză despre existența unei proceduri de soluționare a cererii de strămutare. Dacă, în lipsa dispunerii măsurii suspendării procesului, în condițiile art. 143 din Codul de procedură civilă, instanța de la care s-a cerut strămutarea procedează la soluționarea litigiului, iar cererea de strămutare a fost admisă, hotărârea pronunțată în cauză nu acoperă lipsa de imparțialitate a judecătorului cauzei, întrucât obținerea sau apărarea unui drept ori protejarea unui interes, chiar legitim, nu se poate fonda pe o hotărâre a cărei legalitate este pusă la îndoială prin raportare la instanța care a pronunțat-o.

22. Referitor la sintagma „între timp” din cuprinsul art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă, Curtea reține că aceasta privește un interval scurs de la un moment procesual

la altul, momentul de debut al acestui interval, în ipoteza normei criticate, fiind marcat de formularea unei cereri de strămutare în cursul procesului, în sens contrar, instituția strămăturii ar fi lipsită de substanță și nu și-ar mai atinge scopul pentru care a fost reglementată, acela de a asigura imparțialitatea obiectivă a instanței care trebuie să judece fondul cauzei. Așadar, prin reglementarea criticată, legiuitorul a avut în vedere tocmai ipoteza în care hotărârea este deja pronunțată la momentul pronunțării hotărârii asupra cererii de strămutare.

23. În acest context nu poate fi reținută critica formulată prin raportare la art. 16 din Constituție, dispozițiile legale criticate aplicându-se în mod egal tuturor celor care se află în ipoteza normei, respectiv oricărui dintre părțile dintr-un litigiu în care s-a admis cererea de strămutare. Reglementarea desființării de drept a hotărârii pronunțate asupra litigiului de fond după formularea cererii de strămutare în cazul admiterii acesteia apare ca un mijloc eficient de apărare și ca o modalitate de asigurare a dreptului la un proces echitabil, întrucât în lipsa acesteia ar fi posibil ca o instanță nelegal constituită să pronunțe o hotărâre dată chiar în numele legii, situație prin care să fie afectat chiar fundamentul statului de drept.

24. Nici critica formulată prin raportare la art. 124 alin. (2) din Constituție nu poate fi reținută, având în vedere că strămutarea reprezintă unul dintre mijloacele procesuale care contribuie la asigurarea caracterului efectiv al imparțialității judecătorilor, garanție instituțională a dreptului la un proces echitabil (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 558 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 10 decembrie 2014, paragraful 16), astfel încât prin admiterea cererii de strămutare și, corelativ, desființarea de drept a hotărârii pronunțate se asigură chiar garanția constituțională a imparțialității justiției.

25. Pentru aceleași motive, Curtea nu poate reține nici încălcarea celorlalte dispoziții constituționale și convenționale invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Răzvan Vasile Viorescu în Dosarul nr. 952/39/2016 al Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 145 alin. (2) teza a doua din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

pentru re aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Centru regional de cercetări avansate pentru boli emergente, zoonoze și siguranță alimentară — ROVETEMERG” la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 42 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se re aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Centru regional de cercetări avansate pentru boli emergente, zoonoze și siguranță alimentară — ROVETEMERG” la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași, prevăzuți în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se face din fonduri externe nerambursabile, din veniturile proprii ale Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași și în completare de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, precum și din alte surse legal constituite, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Ministrul educației naționale,
Ecaterina Andronescu

p. Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,
Sirma Caraman,
secretar de stat
Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 24 iulie 2019.
Nr. 527.

ANEXĂ

CARACTERISTICILE PRINCIPALE ȘI INDICATORII TEHNICO-ECONOMICI AI OBIECTIVULUI DE INVESTIȚII

„Centru regional de cercetări avansate pentru boli emergente, zoonoze și siguranță alimentară — ROVETEMERG” la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

Titular: Ministerul Educației Naționale

Beneficiar: Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

Amplasament: Aleea Mihail Sadoveanu nr. 8, municipiul Iași, județul Iași

Indicatorii tehnico-economici

Valoarea totală a investiției (inclusiv TVA) (în prețuri valabile la 15.02.2019; 1 euro = 4,7383 lei), din care:	mii lei	44.624
construcții + montaj (C+M)	mii lei	8.097
Valoarea investiției rest de executat și de finanțat (inclusiv TVA) (în prețuri valabile la 15.02.2019; 1 euro = 4,7383 lei), din care:	mii lei	41.662
construcții + montaj (C+M)	mii lei	5.582
Eșalonarea investiției INV/C+M		
— Anul I	<u>mii lei</u>	<u>10.262</u>
	mii lei	1.708

— Anul II	mii lei	24.995
	mii lei	3.874
— Anul III	mii lei	6.405
	mii lei	0
Capacități:		
Regim de înălțime		P+M
Suprafața construită	mp	750,80
Suprafața desfășurată	mp	1.501,60
Suprafața utilă totală	mp	1.324,65
Durata de realizare a investiției (rest de executat)	luni	36

Factori de risc

Obiectivul de investiții se va proteja cu respectarea reglementărilor tehnice: Cod de proiectare seismică — Partea I — Prevederi de proiectare pentru clădiri, indicativ P 100-1/2013; Normativ de siguranță la foc a construcțiilor, indicativ P 118/1999, cu modificările și completările ulterioare.

Finanțarea investiției

Finanțarea obiectivului de investiții se va realiza din fonduri externe nerambursabile, din veniturile proprii ale Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași și în completare de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, precum și din alte surse legal constituite, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU RESURSE MINERALE

O R D I N

pentru modificarea anexei la Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 156/2016 privind aprobarea modelului-cadru al procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor în domeniul executării de activități miniere

Având în vedere:

— art. 55 alin. (1) din Legea minelor nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 1.419/2009 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, cu modificările ulterioare,

președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 156/2016 privind aprobarea modelului-cadru al procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor în domeniul executării de activități miniere, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 607 din 9 august 2016, se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare în 3 zile de la data publicării.

Președintele Agenției Naționale pentru Resurse Minerale,
Gigi Dragomir

București, 17 iulie 2019.
Nr. 275.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN
**pentru aprobarea Regulamentului intern de organizare
și funcționare a Colegiului Fizioterapeuților din România**

Văzând Referatul de aprobare al Direcției generale de asistență medicală și sănătate publică nr. S.P. 8.285 din 28 iunie 2019,

având în vedere prevederile art. 20 alin. (4) din Legea nr. 229/2016 privind organizarea și exercitarea profesiei de fizioterapeut, precum și pentru înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Fizioterapeuților din România,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul intern de organizare și funcționare a Colegiului Fizioterapeuților din România, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Colegiul Fizioterapeuților din România va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Sorina Pinte

București, 8 iulie 2019.
Nr. 1.056.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 639 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN**privind aprobarea programei școlare pentru disciplina opțională *Abilități pentru adolescență*, clasele a VI-a, a VII-a și a VIII-a**

În temeiul art. 65 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, în baza art. 12 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă programa școlară pentru disciplina opțională *Abilități pentru adolescență*, ce poate fi utilizată la clasele a VI-a, a VII-a și a VIII-a, cuprinsă în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Programa școlară cuprinsă în anexa la prezentul ordin se aplică în sistemul de învățământ preuniversitar începând cu anul școlar 2019—2020.

Art. 3. — Direcția generală educație timpurie învățământ primar și gimnazial, Institutul de științe ale educației, inspectoratele școlare județene, respectiv Inspectoratul Școlar al Municipiului București și unitățile de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale,
Ecaterina Andronescu

București, 1 iulie 2019.
Nr. 4.365.

ANEXĂ

PROGRAMA ȘCOLARĂ
pentru disciplina opțională *Abilități pentru adolescență*, clasele a VI-a, a VII-a și a VIII-a

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa școlară pentru disciplina *Abilități pentru adolescență* reprezintă o ofertă curriculară opțională pentru învățământul gimnazial, proiectată pentru un buget de timp de o oră/săptămână, pe durata unui an școlar, a doi ani școlari sau trei ani școlari (poate să fie studiată continuu în clasa a VI-a, a VII-a și a VIII-a, în doi ani sau într-un singur an școlar). Disciplina *Abilități pentru adolescență* este concepută ca opțional, în cadrul ariei curriculare Consiliere și orientare, în acord cu prevederile Ordinului ministrului educației naționale nr. 3.590/2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial, cu modificările și completările ulterioare.

Programa școlară pentru disciplina *Abilități pentru adolescență* pornește de la un set de valori cu rol de sprijinire a adolescenților pentru pregătirea cu confruntările din această etapă de dezvoltare. În acest sens programa propune o abordare educațională de învățare socioemoțională (SEL) care va pregăti adolescenții pentru stăpânire de sine (gestionarea propriilor emoții și comportamente pentru atingerea scopurilor personale, capacitatea de a folosi sentimentele într-un mod constructiv), autocunoaștere (identificarea și recunoașterea propriilor emoții, valori, dar și a calităților și a provocărilor), luarea deciziilor în mod responsabil (capacitatea de a face alegeri etice și constructive cu privire la comportamentul personal și social), gestionarea relațiilor (capacitatea de a crea relații pozitive, de a lucra în echipă, de a gestiona conflicte în mod eficient, capacitatea de a inspira și influența persoanele) și

formarea conștiinței sociale (capacitatea de a arăta înțelegere și empatie față de ceilalți).

Prezenta ofertă curriculară aduce o contribuție importantă la realizarea finalităților educației, așa cum sunt acestea precizate în art. 4 lit. b), d), e) și f) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare: „Educația și formarea profesională a copiilor [...] au ca finalitate principală formarea competențelor necesare pentru [...] integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate; formarea unei concepții de viață bazate pe valorile umaniste și științifice; educarea în spiritul demnității, al toleranței și al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice”.

Programa școlară pentru disciplina *Abilități pentru adolescență* a fost concepută pentru a răspunde cerințelor educaționale ale secolului al XXI-lea în care școala și curriculumul oferă tinerilor un echilibru în dezvoltarea personală prin competențele formate (și dezvoltate ulterior), echilibru concretizat și prin reușita în societate. Valorile și atitudinile: autodisciplina; responsabilitatea; respectul de sine și față de ceilalți; atașamentul față de familie; bunătatea; onestitatea; ascultarea activă; stilul de viață sănătos — evitarea drogurilor, a alcoolului, a tutunului, respectiv gestionarea judicioasă a conflictelor/stresului; curajul; voluntariatul, promovate prin această disciplină de învățământ, completează dimensiunea cognitivă a învățării cu cea afectiv-atitudinală și morală, din perspectiva studierii acesteia, dar și a finalităților educației. Transferul cunoștințelor și al abilităților dezvoltate, în situații concrete din viața adolescentului, vizează atât susținerea

nemijlocită a competențelor generale, cât și sensibilizarea cu privire la competențele-cheie menționate în Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare. Modelul de proiectare curriculară corespunde cercetărilor din psihologia cognitivă, conform cărora prin competențe se realizează transferul și mobilizarea cunoștințelor și a abilităților în situații noi. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite orientarea către latura pragmatică a aplicării programei școlare prin accentuarea dimensiunii acționale pentru dezvoltarea abilităților elevului. Și din această perspectivă, modelul este susținut de psihologia cognitivă care consideră că abilitățile sunt întotdeauna un rezultat al dezvoltării, un „aliaj” între elementul înnăscut și cel dobândit prin experiență și învățare.

Programa școlară își propune să contribuie la dezvoltarea următoarelor competențe-cheie, menționate în Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare (plecând de la Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, OJ L 394, 30.12.2006):

- competențe sociale și civice;
- competențe antreprenoriale;
- competența de a învăța să înveți;
- competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
- competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere.

Stabilirea competențelor specifice și selectarea elementelor de conținut au avut la bază consultarea programei școlare de gimnaziu pentru disciplina *Consiliere și dezvoltare personală*. S-a urmărit atât eliminarea suprapunerilor de abordări identice între discipline, cât și oferirea unor abordări complementare temelor studiate în cadrul acestei discipline, astfel încât studiul disciplinei opționale *Abilități pentru adolescență* să permită, pe de o parte, prin relevanța ei practică, răspunsuri imediate la unele situații din viața adolescentului și, pe de altă parte, să contribuie alături de celelalte discipline, ca un tot unitar, la profilul de formare al absolventului de învățământ gimnazial.

În mod particular, disciplina opțională *Abilități pentru adolescență* își propune să contribuie la formarea personalității autonome și creative a tinerilor în vederea dezvoltării lor libere și armonioase, din perspectiva tipurilor de abilități asociate dimensiunilor personale sau sociale ale unei persoane care, la rândul lor, dau naștere altor trăsături de caracter (cum ar fi, printre altele, optimismul, perseverența și curiozitatea): dimensiunea personală (autocunoaștere, stăpânire de sine), dimensiunea socială și comunitară (abilități sociale, abilități civice) și din perspectiva luării deciziilor în mod responsabil. Aceste tipuri de abilități sunt esențiale pentru ca tinerii să se adapteze într-o lume globalizată, dinamică. Ei trebuie să știe să își gestioneze stresul, să culeagă, să prelucreze și să evalueze rapid informațiile și să coopereze cu oameni cu viziuni complet diferite asupra lumii.

Din perspectiva autocunoașterii, disciplina opțională *Abilități pentru adolescență* vizează capacitatea de a recunoaște propriile stări afective și gânduri, de a identifica propriul concept de sine și de a analiza modul cum influențează acestea propriul comportament.

Din perspectiva stăpânirii de sine, disciplina opțională *Abilități pentru adolescență* vizează capacitatea elevilor de a-și autoregla emoțiile, gândurile și comportamentul în diferite situații.

Din perspectiva abilităților sociale, disciplina opțională *Abilități pentru adolescență* vizează capacitatea de stabilire și menținere a unor relații sănătoase și pline de satisfacții și capacitatea de a dezvolta comportamentele prosoziale, precum

cooperarea, disponibilitatea de a împărtăși cu alții, empatia, comunicarea, atitudinea prietenoasă.

Din perspectiva abilităților civice, disciplina opțională *Abilități pentru adolescență* vizează capacitatea de a participa în totalitate la viața civică (a se implica eficient alături de ceilalți în sfera publică, a da dovadă de responsabilitate, solidaritate și interes în soluționarea problemelor care afectează comunitatea locală și comunitatea în sens larg, a arăta respect pentru drepturile omului, pentru diferențele dintre sistemele de valori ale diferitelor grupuri etnice sau religioase, pentru valorile comune necesare asigurării coeziunii comunitare).

Din perspectiva luării de decizii responsabile, disciplina opțională *Abilități pentru adolescență* vizează alegerile constructive referitoare la comportamentul personal și interacțiunile sociale, inclusiv așteptările de la școală și viață, pe baza standardelor etice, a preocupărilor de siguranță personală, normelor sociale și pe baza evaluării realiste a consecințelor diverselor acțiuni.

Demersurile propuse prin actuala programă sunt concordante cu spiritul și cu recomandările cuprinse în documente naționale: Hotărârea Guvernului nr. 1.113/2014 privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014—2020 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014—2016; Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 469 din 26 iunie 2014; Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 1.529/2007 privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național); Programul de guvernare 2017—2020 — capitolul Politici în domeniul educației, obiectivul: Cetățeni activi pe piața muncii: Includerea elementelor de dezvoltare a competențelor socioemoționale pe toate palierele sistemului de educație; europene și internaționale, precum: Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (2015) care subliniază, prin obiectivul și țintele specifice domeniului educațional, necesitatea ca elevii să dobândească abilități și cunoștințe importante în a promova dezvoltarea durabilă și un stil de viață durabil; Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948); Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (1989); Strategia Consiliului Europei privind drepturile copilului: 2012—2015 (Council of Europe Strategy for the Rights of the Child: 2012—2015); Cartea albă privind dialogul intercultural, Trăind împreună, egali în demnitate, adoptată de Consiliul Europei (Strasbourg, 2008); Educație pentru democrație (Education for democracy), Rezoluția Națiunilor Unite A/67/L.25 (2012); Carta Consiliului Europei privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului (2010); Declarația privind promovarea cetățeniei și a valorilor comune ale libertății, toleranței și nediscriminării prin educație (Declarația de la Paris, 2015).

Structura programei școlare pentru disciplina opțională *Abilități pentru adolescență* include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele generale se formează și se consolidează, în prezenta programă, pe durata unui an școlar, a doi ani școlari sau a trei ani școlari, în funcție de varianta aleasă, și reflectă necesitatea dezvoltării personale și sociale a elevilor, a dezvoltării cunoștințelor, abilităților și atitudinilor, a experimentării potențialului și a resurselor proprii pentru ca elevii să poată deveni persoane responsabile, autonome, creative și

independente, capabile să ia decizii corecte și să își aducă propria contribuție în comunitate și în societate.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar și sunt derivate din competențele generale și constituie etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt corelate cu exemple de activități de învățare care constituie modalități de organizare a activității didactice.

Exemplele de activități de învățare valorifică experiența concretă a elevului și propun plasarea acestuia în situații diferite de învățare, cu rol de analiză a elementelor specifice acestei etape de dezvoltare și de reflecție personală asupra lor. Cadrul didactic are libertatea de a utiliza exemplele de activități de învățare pe care le propune programa școlară, de a le completa sau de a le înlocui, astfel încât acestea să asigure un demers didactic adecvat situației concrete de la clasă. Se asigură, în acest fel, premisele aplicării contextualizate a programei școlare și proiectării unor parcursuri de învățare personalizate, pornind de la specificul dezvoltării elevilor.

Conținuturile constituie mijloace informaționale prin care se urmărește formarea competențelor la elevi. Conținuturile sunt structurate din perspectiva următoarelor domenii tematice:

Domeniul 1: O comunitate bazată pe experiențe pozitive de învățare;

Domeniul 2: Resurse personale;

Domeniul 3: Dezvoltare socială;

Domeniul 4: Sănătate și prevenție;

Domeniul 5: Voluntariat.

Sugestiile metodologice includ recomandări referitoare la proiectarea didactică, la strategiile didactice care contribuie predominant la realizarea competențelor, precum și la elementele de evaluare. Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare pentru realizarea activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline opționale și cu particularitățile de vârstă ale elevilor.

COMPETENȚE GENERALE

1. Valorificarea resurselor personale în vederea formării unui comportament dezirabil, optimist și efice
2. Explorarea diferitelor elemente care contribuie la luarea deciziilor privind comportamentul personal și interacțiunile cu ceilalți
3. Manifestarea unui comportament proactiv din perspectiva participării la viața comunității

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Valorificarea resurselor personale în vederea formării unui comportament dezirabil, optimist și efice

Clasa a VI-a

- 1.1. Recunoașterea rolurilor asumate în situații care implică relațiile intercolegiale la nivelul clasei
 - discuții-dialog asupra respectării normelor, responsabilităților, principiilor;
 - exerciții de stabilire a acordurilor privind tratarea respectuoasă reciprocă;
 - realizarea de concursuri de tipul „Cine știe câștigă!”, pe tema comportamentelor prosociale;
 - studii de caz, în grupuri mici, pentru discutarea consecințelor care decurg din abaterea de la respectarea regulilor și principiilor cooperării interumane.
- 1.2. Explorarea unor situații care pun în valoare resurse personale și valori proprii
 - exerciții de identificare a propriilor abilități și interese care favorizează un comportament dezirabil, optimist și efice, pornind de la un set de întrebări de tipul: „Ce știi?, Ce pot?, Ce vreau?, Ce-mi place?”;
 - exerciții de identificare a direcțiilor de dezvoltare personală pentru adoptarea unui comportament dezirabil, optimist și eficient.
- 1.3. Manifestarea respectului față de ceea ce au ceilalți de spus
 - identificarea prin observație sistematică independentă și/sau dirijată a comportamentelor ascultătorului eficient (elementele și regulile ascultării active);
 - exersarea ascultării active în cadrul unor activități de grup;
 - exerciții de dezvoltare a unor manifestări verbale și comportamentale care arată respectul față de ceilalți.

2. Explorarea diferitelor elemente care contribuie la luarea deciziilor privind comportamentul personal și interacțiunile cu ceilalți

Clasa a VI-a

- 2.1. Descrierea efectelor tehnicilor de publicitate la produsele de risc asupra deciziilor adolescentului
 - discuții despre importanța deciziilor și impactul acestora asupra stilului de viață;
 - analiza strategiilor de publicitate la produsele de risc (alcool, tutun, droguri).
- 2.2. Identificarea unor situații care implică comportamente specifice unui stil de viață sănătos
 - selectarea unor imagini (de exemplu, fotografii, desene) în care se pot identifica vizual elemente specifice unui stil de viață sănătos;

- realizarea unor materiale (afișe, fluturași, colaje, scenete, filme scurte etc.) de informare a tinerilor despre pericolul consumului de tutun, alcool și droguri, despre consecințele deciziilor nesănătoase sau iresponsabile cu privire la consumul acestora.
- 2.3. Participarea responsabilă la acțiuni care pot conduce la formarea unui comportament etic, civic și de siguranță personală
- exerciții de identificare a comportamentelor responsabile și a comportamentelor care produc consecințe negative pentru propria persoană sau/și pentru alte persoane;
- analiza relației dintre alegeri și consecințe; alegeri sănătoase și succes;
- participarea la jocuri de rol care valorizează relaționarea pozitivă cu copiii care au comportamente etice, civice, responsabile.

3. Manifestarea unui comportament proactiv din perspectiva participării la viața comunității

Clasa a VI-a

- 3.1. Exprimarea propriilor opinii în favoarea voluntariatului pentru școală și comunitate
- prezentarea punctelor de vedere privind oportunitățile de a servi în școală și în comunitate ca voluntar;
 - discuții privind beneficiile voluntariatului pentru comunitate, dar și pentru voluntari;
 - exerciții pentru identificarea pașilor de urmat în voluntariat.
- 3.2. Stabilirea de legături între nevoile clasei de elevi, între nevoile școlii sau ale comunității și activitățile care solicită propria implicare
- dezbateri privind legătura dintre nevoi și împlinirea lor prin proiecte de voluntariat;
 - exerciții pentru identificarea nevoilor clasei, ale unității școlare și ale comunității.

CONȚINUTURI

DOMENII	CLASA a VI-a
O comunitate bazată pe experiențe pozitive de învățare	Comunitatea educațională pozitivă — Cunoașterea reciprocă — Norme de comportament
Resurse personale	Resurse personale — Diversitatea caracteristicilor personale. Conceptul de sine — Relația dintre aptitudini, interese și alegeri în realizarea obiectivelor, în dezvoltarea relațiilor pozitive și în luarea deciziilor pozitive pentru succes în viață Responsabilități personale și sociale — Alegerile, modul de acțiune și consecințele asupra reușitei personale
Dezvoltare socială	Autoreglarea comportamentului — Reguli pentru interacțiuni sigure și respectuoase — Roluri în cadrul grupului. Comportamente respectuoase/dezirabile — Comportamente prosociale pentru a menține un mediu sănătos — Responsabilități față de comportamentele din clasă pentru a menține un mediu sănătos — Valorile comune necesare asigurării coeziunii grupului Ascultarea activă — Ascultarea activă și relațiile interumane — Utilizarea elementelor ART în ascultare — Declarații de apreciere
Sănătate și prevenție	Riscuri și provocări — Comportamente de risc — consum de alcool, tutun și droguri — Obiective, obstacole și impactul asupra viitorului — Influențe pozitive și negative Decizii — Etape ale deciziilor bune — Strategii utilizate de reclame Responsabilitatea — Responsabilitatea etică — Consecințe ale deciziilor și asumarea acestora — Responsabilitate și succes
Voluntariat	Voluntariat — Resursele personale și voluntariatul — Voluntariatul și beneficiile sale — Cei cinci pași de învățare a voluntariatului Nevoi ale școlii și ale comunității. Legătura dintre nevoi și proiectele de voluntariat

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Valorificarea resurselor personale în vederea formării unui comportament dezirabil, optimist și eficace

Clasa a VII-a

1.1. Identificarea calităților necesare pentru reușita în viață

— *dezbateri despre respect, perseverență, responsabilitate și reușita în viață;*— *exerciții de identificare a persoanelor care au avut un impact pozitiv asupra dezvoltării lor și a altora, din punctul de vedere al încrederii în sine și al respectului de sine;*— *dialog asupra regulilor și normelor de conviețuire într-o colectivitate de elevi caracterizată prin diversitate, cu respect și prin respect.*

1.2. Proiectarea propriilor acțiuni pentru împlinirea obiectivelor pe termen scurt, mediu și lung în formarea unui comportament dezirabil

— *dezbateri asupra necesității formulării unor obiective de formare a unui comportament dezirabil, optimist și eficace pe termen scurt, mediu și lung;*— *exerciții de realizare a unor microproiecte individualizate (individuale) pentru formarea (și dezvoltarea) unui comportament dezirabil, optimist și eficient;*— *exprimarea unor puncte de vedere privind obstacolele (frustrările și dezamăgirile) întâlnite pentru realizarea obiectivelor și consecințele acestora;*— *deducerea modurilor de automotivare și depășire a adversității prin prezentarea și analizarea unor exemple.*

1.3. Comunicarea constructivă a emoțiilor și a nevoilor în cadrul grupului

— *explorarea directă a modului de exprimare clară și respectuoasă a emoțiilor și a nevoilor;*— *exerciții de comunicare constructivă a emoțiilor și a nevoilor care duc la un răspuns pozitiv din partea celeilalte persoane, în situații ipotetice;*— *identificarea rolurilor dintr-un grup și a regulilor de cooperare din cadrul grupului;*— *exersarea comportamentelor care contribuie la lucrul constructiv, în echipă.*

2. Explorarea diferitelor elemente care contribuie la luarea deciziilor privind comportamentul personal și interacțiunile cu ceilalți

Clasa a VII-a

2.1. Identificarea consecințelor consumului de produse de risc

— *studierea unor cazuri reprezentative de (adolescenți) consumatori de alcool, de tutun sau de droguri, precum și a consecințelor acțiunilor lor.*

2.2. Adoptarea deciziilor bazate pe respectarea normelor sociale și de siguranță personală

— *jocuri de rol privind luarea deciziilor în diverse situații de viață pentru evitarea consumului de produse de risc (alcool, tutun, droguri);*— *dezbateri pe tema: prietenii sănătoase.*

3. Manifestarea unui comportament proactiv din perspectiva participării la viața comunității

Clasa a VII-a

3.1. Formularea unor probleme ale comunității ca punct de plecare în realizarea unor proiecte de voluntariat

— *identificarea, în perechi sau grupe, a unor probleme specifice comunității în care trăiesc și exemplificarea tipurilor de proiecte de voluntariat care pot contribui la soluționarea sau reducerea acestora;*— *exersarea modului de alegere a tipului de proiect de voluntariat potrivit, în funcție de obiective și de natura problemelor vizate.*

3.2. Pregătirea și realizarea corectă a unui proiect de voluntariat care să vizeze nevoile școlii și ale comunității

— *exerciții pentru formularea scopului, a obiectivelor, a activităților și a modalităților de evaluare pentru un proiect de voluntariat;*— *realizarea unui plan pentru un proiect de voluntariat.*

CONȚINUTURI

DOMENII	CLASA a VII-a
O comunitate bazată pe experiențe pozitive de învățare	Comunitatea educațională pozitivă — Așteptările grupului — Regulile clasei
Resurse personale	Modele pozitive Planul meu pentru dezvoltarea unui comportament dezirabil — Perseverența și încrederea în sine — Autocontrolul și succesul — Autoeficiență. Contribuții personale — Profilul personal și planul de reușită în viață
Dezvoltare socială	Comunicarea constructivă a emoțiilor și a nevoilor — Comunicarea emoțiilor și a nevoilor folosind tehnica „Ce?, De ce? și Cum?” Cooperarea. Munca constructivă în echipă — Cooperarea și empatia — Atitudinea prietenoasă în cadrul grupului Relațiile interindividuale — Prietenii sănătoase
Sănătate și prevenție	Pericolul consumului de tutun, alcool, droguri și importanța deciziilor sănătoase — Pericolul consumului de tutun, alcool, droguri — Consecințe ale deciziilor nesănătoase sau iresponsabile cu privire la consumul de tutun, alcool, droguri — Importanța deciziilor sănătoase sau responsabile cu privire la evitarea consumului de tutun, alcool, droguri — Declarațiile „Eu cred”
Voluntariat	Tipuri de proiecte de voluntariat — Cele patru tipuri de proiecte de voluntariat — Alegerea unui proiect de voluntariat Planificarea proiectului — Scopul și planul proiectului — Planificarea proiectului — scop, obiective, activități de realizare, evaluare

CLASA a VIII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Valorificarea resurselor personale în vederea formării unui comportament dezirabil, optimist și eficace

Clasa a VIII-a
<p>1.1. Identificarea legăturii dintre trăirile afective și răspunsurile comportamentale — <i>consultare în grup despre asumarea trăirilor afective ale tinerilor și despre diversitatea răspunsurilor emoționale („Cine sunt?, Ce simt?”);</i> — <i>identificarea situațiilor care provoacă emoții puternice și a necesității autoreglării comportamentale.</i></p> <p>1.2. Aplicarea unor tehnici de reglare a stresului și a emoțiilor puternice în vederea formării unui comportament dezirabil, optimist și eficace — <i>dezbateri la nivelul clasei de elevi despre simptomele, cauzele declanșatorii, despre factorii externi și interni ai stresului și ai furiei;</i> — <i>exerciții de identificare și aplicare a tehnicilor sănătoase de management al stresului și al furiei.</i></p>

2. Explorarea diferitelor elemente care contribuie la luarea deciziilor privind comportamentul personal și interacțiunile cu ceilalți

Clasa a VIII-a
<p>2.1. Identificarea unor contexte care favorizează consumul de tutun, alcool și droguri — <i>exerciții de identificare a presiunilor sociale și economice cu privire la consumul de tutun, alcool și droguri;</i> — <i>exerciții de dezvoltare a unor strategii de gestionare a presiunii sociale.</i></p> <p>2.2. Autoevaluarea comportamentului din perspectiva preocupărilor pentru siguranța personală — <i>dezbateri cu oponent privind alegerile sănătoase ale unui adolescent și modul în care acestea pot fi exemple pentru colegi;</i> — <i>exerciții de autoevaluare a comportamentului din perspectiva preocupărilor pentru siguranța personală;</i></p>

- realizarea unor scurte eseuri în care elevii își imaginează cum pot să îmbunătățească o relație de prietenie incertă.
- 2.3. Aplicarea unor tehnici împotriva intimidării și a hărțuirii
- abordări euristice pentru identificarea comportamentelor de intimidare și hărțuire;
 - exerciții de dezvoltare a unor strategii de gestionare a situațiilor de intimidare și hărțuire.

3. Manifestarea unui comportament proactiv din perspectiva participării la viața comunității

Clasa a VIII-a

- 3.1. Participarea, prin derularea unui proiect de voluntariat, la rezolvarea problemelor comunității educaționale/locale
- identificarea temei/a unei probleme sau nevoi la nivelul școlii/comunității locale;
 - elaborarea fișei de proiect;
 - implementarea proiectului de voluntariat propus;
 - realizarea unei pagini web referitoare la participarea elevilor școlii la activități civice/de voluntariat în comunitatea în care trăiesc;
 - organizarea unor campanii de promovare în școală sau în comunitate a proiectelor de voluntariat;
 - realizarea unor întâlniri cu reprezentanți ai comunității în scopul realizării unei analize critice a gradului de realizare a obiectivelor stabilite.
- 3.2. Evaluarea rezultatelor proiectului raportate la obiectivele stabilite
- evaluarea proiectului;
 - organizarea unor întâlniri cu reprezentanți ai comunității în scopul realizării unei analize critice a gradului de realizare a obiectivelor stabilite.

CONȚINUTURI

DOMENII	CLASA a VIII-a
O comunitate bazată pe experiențe pozitive de învățare	Comunitatea educațională pozitivă — Autocontrolul emoțiilor și al comportamentului
Resurse personale	Înțelegerea emoțiilor și a răspunsurilor comportamentale — Tipologia emoțiilor și a răspunsurilor comportamentale — Situații care pot provoca emoții diferite — Diversitate emoțională și limbaj corporal — Rolul factorilor interni și externi în apariția emoțiilor Recunoașterea stresului — Stresul și factorii stresori — Sursele de stres și consecințele asupra vieții personale — Situații care conduc la apariția furiei și consecințele asupra vieții personale — Tehnici de management al stresului și al furiei
Dezvoltare socială	Intimidarea — Comportamente de intimidare — Abordarea comportamentelor de intimidare — Modalități de gestionare a situațiilor de intimidare Hărțuirea — Comportamente de hărțuire — Abordarea comportamentelor de hărțuire — Modalități de gestionare a situațiilor de hărțuire — Utilizarea abordării STOP pentru gestionarea situațiilor de hărțuire
Sănătate și prevenție	Presiunea socială — Presiuni interioare și exterioare — Tehnici de gestionare a presiunii interne — Tehnici de gestionare a presiunii externe Autoevaluarea — Autoevaluarea comportamentului raportat la factorii de risc — Autoevaluarea alegerilor și a consecințelor
Voluntariat	Implementarea proiectului — Organizarea, desfășurarea, conducerea și monitorizarea proiectului Evaluarea proiectului — Modalități de evaluare a unui proiect de voluntariat

SUGESTII METODOLOGICE

Programa școlară *Abilități pentru adolescență* este un document curricular care se adresează profesorilor care predau această disciplină opțională, fiind concepută astfel încât să le permită acestora să își orienteze propria activitate în vederea formării la elevi a competențelor specifice, dar și să își manifeste creativitatea și să își adecveze demersurile didactice la particularitățile elevilor cu care lucrează.

Modelul care stă la baza acestei programe este Programul de învățare socială și emoțională (SEL) LionsQuest, elaborat de Fundația Internațională a Cluburilor Lions (Lions Clubs International). Programul are o susținere științifică validată de cercetări pedagogice de peste douăzeci de ani, existând studii care demonstrează că este eficient dacă este implementat cu fidelitate.

Pentru formarea competențelor specifice și a celor generale ale disciplinei opționale *Abilități pentru adolescență* se recomandă strategii (metode, procedee, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare a educabililor) interactive prin utilizarea cărora să se deplaseze accentul dinspre activitatea de predare spre cea de învățare, centrată pe elev, învățarea dobândind astfel un pronunțat caracter practic-aplicativ, participativ și creativ.

Pornind de la rolul important al metodelor interactive utilizate în cadrul strategiilor didactice și determinant în raport cu activitățile de învățare propuse, mai jos sunt exemplificate unele metode și tehnici ce pot fi utilizate în cadrul disciplinei opționale *Abilități pentru adolescență*:

- Abordarea euristică, introspecția, reflecția, discuția, discuția-dialog, discuția panel, dezbateră, dezbateră în masă, formarea în grup, exercițiul, brainstorming-ul, învățarea prin descoperire, modelarea, ciorchinele, organizatorul grafic etc.;

- Tehnica *ART*

- A — Ascultați-l pe cel care vorbește;

- R — Recunoașteți punctul de vedere al vorbitorului;

- T — Trebuie să vă faceți timp pentru întrebări și comentarii.

- Tehnica *REZOLV* pentru gestionarea neînțelegerilor și a conflictelor

- R — Recunoașteți și numiți problema imediat ce apare;

- E — Extindeți discuția și la alte puncte de vedere;

- Z — Ziceți (spuneți) împreună toate soluțiile posibile;

- O — Opuneți-vă soluțiilor inacceptabile pentru cineva implicat;

- L — Lămurii și evaluați soluțiile rămase;

- V — Validați soluția acceptabilă pentru toți.

- Tehnica *STOP* pentru gestionarea situațiilor de hărțuire

- S — Siguranța pe primul loc;

- T — Transmiteți unui adult semnalul de situație de hărțuire;

- O — Oferiți alternative persoanei hărțuite;

- P — Promiteți să fiți un exemplu de stopare a hărțuirii.

Este necesar ca valoarea formativă a activităților de învățare realizate în cadrul formal (clasă, laborator, sala specializată) să fie susținută prin alte activități realizate în contexte nonformale de educație, precum:

- realizarea unor materiale (afișe, fluturași) de informare a tinerilor despre pericolul consumului de tutun, alcool și droguri, despre consecințele deciziilor nesănătoase sau iresponsabile cu privire la consumul acestora;

- campanii de promovare în școală a proiectelor de voluntariat;

- realizarea unei pagini web referitoare la participarea elevilor școlii la activități civice/de voluntariat în comunitatea în care trăiesc;

- realizarea de concursuri de tipul „Cine știe câștigă!” pe tema drepturilor și a responsabilităților elevilor în diferite contexte sociale;

- studii de caz, în grupuri mici, pentru discutarea consecințelor care decurg din abaterea de la valorile și principiile cooperării interumane;

- organizarea unor întâlniri cu reprezentanți ai comunității în scopul realizării unei analize critice a gradului de realizare a obiectivelor stabilite.

Exemplu

Unitatea: **Alegerea prietenilor sănătoase**

1. **Descoperirea**

Expunerea planșei/Prezentarea slide-urilor: *Calitățile persoanei care te-a convins să devii prietenul său*

Discuție-dialog: Ce calități ai adus într-o prietenie la începutul acesteia? Cum ai contribuit voi și prietenul vostru la menținerea relației de prietenie?

Sens: Într-o prietenie este important ca ambele persoane să contribuie cu calități și activități pozitive ale unei relaționări amicale sănătoase.

2. **Conectarea**

Expunerea planșei/Prezentarea slide-urilor: *Prietenii sănătoase*

Discuție-dialog: Care este problema unei relații în care prietenii se inhibă reciproc? Ce se întâmplă într-o prietenie când prietenii se impulsionează reciproc?

Orientare: Exemplificarea legăturilor create în prietenii sănătoase.

3. Exersarea

Activitate: *Alegerea prietenilor sănătoase*

Ce?	Care sunt caracteristicile unei relații de prietenie sănătoasă și a uneia nesănătoase?
Și ce dacă?	Dacă cele spuse de voi sunt caracteristicile unei prietenii sănătoase, ce legături credeți că se dezvoltă într-o/dintr-o prietenie sănătoasă? Cum credeți că vă veți simți când sunteți implicați într-o prietenie sănătoasă?
Și acum?	Cum credeți că vă veți îmbunătăți sau schimba unele dintre relațiile actuale? Ce veți face pentru a dezvolta relații de prietenie bazate pe respect și sprijin reciproc?

4. Aplicarea

Activitate: Elevii își vor examina prietenii din afara clasei și vor puncta, într-o fișă de lucru, câteva aspecte cu privire la prietenii sănătoase, la cele nesănătoase și la modul cum gestionează situațiile delicate.

5. Evaluarea

Evaluarea formativă

— pe baza fișelor de lucru colectate de la elevi, observați cât de bine identifică elevii tipurile de prietenii sănătoase;

— observați cât de bine gestionează situațiile discutabile.

6. Sarcină de lucru pentru portofoliu

— Realizați un scurt eseu cu tema: „Cum îmi voi îmbunătăți o relație de prietenie incertă?”

Sugestii privind evaluarea

În perspectiva unui demers educațional centrat pe competențe, se recomandă utilizarea cu preponderență a evaluării continue, formative, în scopul valorificării potențialului de care dispun elevii și al asigurării unui feedback permanent. Alături de formele și instrumentele clasice de evaluare, se recomandă utilizarea unor forme și instrumente complementare, cum sunt: portofoliul, proiectul educațional, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, evaluarea asistată de calculator/digitală, evaluarea în perechi sau echipe de elevi/grupe, autoevaluarea etc.

Evaluarea competențelor specifice vizate va fi centrată nu pe volumul de cunoștințe achiziționate, ci pe rezultatele obținute prin:

- generare de idei, opțiuni, soluții, puncte de vedere;
 - argumentare pro sau contra;
 - comparare de date și stabilirea unor relații;
 - elaborare de strategii de ameliorare;
 - particularizare/generalizare, aplicare;
 - explorarea propriilor obiceiuri/deprinderi;
 - organizarea informațiilor și a observațiilor sub forma unui portofoliu personal/de grup/al clasei de elevi.
- Portofoliul poate cuprinde elemente precum:
- produse ale activității de învățare individuală sau de grup: fișe de activități, eseuri, jurnalul elevului, profil individual (valori, interese, abilități), rezultatele completării unor chestionare, planul personal de dezvoltare, planul personal de dezvoltare socială, proiecte de voluntariat, produse ale activităților de evaluare art-creativă: postere, desene, colaje, fotografii;
 - diplome și certificate de participare la activități școlare și extrașcolare sau la activități de voluntariat, relevante pentru dezvoltarea competențelor vizate de disciplina *Abilități pentru adolescență*;
 - produse ale conexiunii cu comunitatea: rezultate ale unor activități desfășurate împreună cu membri ai comunității, desfășurate împreună cu membrii familiei, pentru întărirea conceptelor și competențelor dobândite în cadrul studierii disciplinei *Abilități pentru adolescență*;
 - resurse pentru învățare: liste bibliografice, linkuri web cu informații relevante pentru anumite teme, notițe realizate în timpul orei sau în timpul individual de învățare.

Referințe utile pentru proiectarea, implementarea și evaluarea activităților

Adams, G.R., Berzonsky, M.D. (coord.). (2009). Psihologia adolescenței. Manualul Blackwell. Iași: Editura Polirom.

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă (2015). Disponibilă la adresa: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Băban, A. (coord.). (2001). Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere. Cluj-Napoca: Imprimeria Ardealul.

Băban, A., Petrovai, D. Lemeni. G. (2002). Consiliere și Orientare. București: Editura Humanitas Educațional.

Bontaș, I. (2001). Pedagogie. Tratat. București: Editura All.

Carta Consiliului Europei privind educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului (2010). Disponibilă la adresa: <https://rm.coe.int/1680487883>

Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (1989). Disponibilă la adresa: <http://www.unicef.ro/pagina-copii/drepturi/conventia-drepturilor-copilului>

Dumitru, I. (2001). Psihologia educației (Teme de curs). Timișoara: Editura Mirton.

- Giurgea, D. (2008). Ghidul metodologic pentru disciplinele opționale. Ediția a II-a revizuită. București: Editura D&G EDITUR.
- Herlo, D. (2004). Asupra curriculum-ului educațional. Editura Universității „Aurel Vlaicu” Arad.
- Herlo, D. (2006). Didactica. Editura Universității „Aurel Vlaicu” Arad.
- Herlo, D. (coord.), Egerău, A., Dughi, T., Balaș, E., Bran, C., (2014). Practică pedagogică. Aspecte teoretico-aplicative. Cluj-Napoca: Editura EIKON.
- Herlo, D. (2016). „Fewnewperspectives on teaching”, în Journal Plus Education, ISSN: 1842-077X, E-ISSN (online) 2068-1151 Vol. XV (2016), Special Issue, pp. 83—95, Copyright©2004-2016 by „Aurel Vlaicu” University Press, indexată în Ulrich’s, Index Copernicus, EBSCO, DOAJ, CEEOL, WorldCat.org, indexat Cross Ref DOI 10.24250/SI/2016.jpe.a8a.DH.bp, CNCS B+, SCIOPI, ERICH PLUS.
- Herlo, D. (2017). „On forming by transforming”, în Abstracts of International Scientific Conference — Problems and dilemmas of teaching and learning theory and practice in formal education — p. 43 și 191, Editori Vera Radovic, Duska Mihajlovic, Ivana Stojkov, Facultatea de formare a profesorilor, Universitatea din Belgrad, ISBN 978-86-7849-240-2.
- Hotărârea Guvernului nr. 1.113/2014 privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014—2020. Disponibilă la adresa: <https://legeaz.net/monitorul-oficial-33-2015/hg-1113-2014-712-din-4122014>
- Ilie, D. M. (2014). An adaption of Gagné’s instructional model to increase the teaching effectiveness in the classroom: the impact in Romanian Universities. Educational Technology Research and Development, 62 (6), 767—794.
- Ilie, D. M. (coord.). (2012). Introducere în pedagogie. Ediția a III-a revizuită, Cluj-Napoca: Editura EIKON.
- Ilie, D. M. (coord.). (2012). Teoria și metodologia curriculum-ului. Ediția a III-a revizuită, Cluj-Napoca: Editura EIKON.
- Ilie, D. M. (coord.). (2012). Teoria și metodologia instruirii. Ediția a II-a revizuită, Cluj-Napoca: Editura EIKON.
- Ilie, D. M. (coord.). (2012). Teoria și practica evaluării educaționale. Ediția a II-a revizuită, Cluj-Napoca: Editura EIKON.
- Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, publicată în Monitorul Oficial nr. 469/2014.
- LionsQuest. (2015). 6. Ghidul profesorului. Aptitudini pentru Adolescență. Editura Waldpress.
- LionsQuest. (2015). 7. Ghidul profesorului. Aptitudini pentru Adolescență. Editura Waldpress.
- LionsQuest. (2015). 8. Ghidul profesorului. Aptitudini pentru Adolescență. Editura Waldpress.
- LionsQuest. (2015). Ghid universal de program. Editura Waldpress.
- McDowell, Jones, B. (2009). Cartea adolescenților. Cluj Napoca: Editura Aqua Forte.
- OMECT nr. 1529/18.07.2007 privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național.
- Poenaru, M., Cei șapte ani de acasă. Codul bunelor maniere pentru copii, ediție electronică.
- Pânișoară, I.O. (2003). Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională. Iași: Editura Polirom.
- Rezoluția Parlamentului European din 19 ianuarie 2016 referitoare la rolul dialogului intercultural, al diversității culturale și al educației în promovarea valorilor fundamentale ale UE (2015/2139(INI))
- Singer, M.(coord.). (2002). Ghid metodologic pentru aplicarea programelor școlare din aria curriculară om și societate, București: Editura Aramis.
- Strategia Consiliului Europei privind Drepturile Copilului: 2012—2015.
- Ziglar, Z. (2000). Putem crește COPII BUNI într-o lume negativă! București: Editura Curtea Veche.
- <https://www.lions-quest.org/evaluation-reports>
- <https://www.lions-quest.org/international-evaluations>
- <https://www.lions-quest.org/wp-content/uploads/2017/08/Switzer2016-Evaluation-Intervention-Efficacy-LQ-SFA.pdf>
- https://www.lions-quest.org/wp-content/uploads/2017/01/Brief_TeacherStudent_2016oct.pdf
- <https://www.lions-quest.org/wp-content/uploads/2016/05/mine2016.pdf>

Grupul de lucru pentru elaborarea programei:

prof. dr. Marin Florin Ilieș	Colegiul Național „Decebal” Deva
prof. Elena Lupșa	Colegiul Național „Decebal” Deva
prof. Cornelia Lucia Albuțiu	Colegiul Național „Decebal” Deva
prof. Gabriel Ilieș	Consilier școlar, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Hunedoara
prof. Alina Bratu	inspector școlar, Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara

Referenți științifici:

prof. univ. dr. habil. Dorin Herlo	Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Asistență Socială
conf. univ. dr. habil. Marian D. Ilie	Universitatea de Vest din Timișoara, Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂRE pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a procurorilor în funcții de execuție

Având în vedere dispozițiile art. 43—47² și ale art. 106 lit. f) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul dispozițiilor art. 133 alin. (5) și (7) din Constituția României, republicată, și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii hotărăște:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a procurorilor în funcții de execuție, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii,
procuror **Nicolae Andrei Solomon**

București, 23 iulie 2019.
Nr. 681.

ANEXĂ

REGULAMENT

privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a procurorilor în funcții de execuție

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Promovarea pe loc a procurorilor în funcții de execuție, în vederea obținerii gradului profesional imediat superior, precum și promovarea efectivă la parchetele de pe lângă tribunale, tribunale specializate și curți de apel, precum și la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se face numai prin concurs, organizat la nivel național, în limita numărului de locuri aprobat anual de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii pentru promovarea pe loc, respectiv a posturilor vacante existente pentru promovarea efectivă.

(2) Posturile vacante de conducere de procuror general al parchetului de pe lângă curtea de apel, prim-procuror al parchetului de pe lângă tribunal și prim-procuror al parchetului de pe lângă tribunalul pentru minori și familie și de adjuncți ai acestora, precum și cele prevăzute la art. 54 și 55 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu se ocupă prin concursul de promovare în funcții de execuție, ci potrivit procedurilor speciale stabilite prin lege și regulament.

(3) Promovarea personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, al Ministerului Public, al Ministerului Justiției, precum și al instituțiilor coordonate sau subordonate acestora se face prin concursul de promovare pe loc organizat pentru procurori în condițiile legii și ale prezentului regulament, dacă s-a optat pentru susținerea concursului de promovare în vederea obținerii gradului profesional imediat superior alături de procurori.

Art. 2. — Concursurile de promovare în funcții de execuție se organizează pe baza unor criterii obiective de apreciere a performanțelor profesionale ale procurorilor și, după caz, a conduitei acestora.

Art. 3. — Concursurile de promovare prevăzute la art. 1 se organizează anual sau ori de câte ori este nevoie de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii și prin Institutul Național al Magistraturii.

Art. 4. — (1) În condițiile prevăzute de lege, promovarea pe loc a procurorilor în funcții de execuție se face, în gradul imediat superior celui pe care îl deține procurorul, până la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(2) Locurile scoase la concurs pentru promovarea pe loc, respectiv posturile scoase la concurs pentru promovarea efectivă se stabilesc de către Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în mod distinct.

(3) La promovarea pe loc, locurile scoase la concurs se stabilesc la nivel național, corespunzător gradelor parchetelor ierarhic superioare pentru care se organizează concursul. Numărul de locuri scoase la concurs se stabilește cu consultarea prealabilă a ordonatorilor principali de credite.

(4) La promovarea efectivă, posturile se stabilesc pentru fiecare parchet, inclusiv pentru Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în urma consultării parchetelor, în funcție de necesarul de resurse umane, în limita posturilor vacante existente.

(5) Procurorii care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pot candida pentru promovare efectivă, cu respectarea dispozițiilor alin. (2), la oricare dintre parchetele pentru care s-au

stabilit posturi vacante, indiferent de parchetul la care funcționează.

(6) În cazul promovării pe loc, opțiunea candidatului se poate face numai pentru obținerea gradului profesional imediat superior celui deținut.

(7) Promovarea în funcții de execuție a personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor se poate face doar în gradul imediat superior celui deținut, în cadrul instituției unde își desfășoară activitatea, până la gradul profesional corespunzător judecătorului de curte de apel.

(8) Locurile scoase la concurs pentru promovarea în funcții de execuție se stabilesc de către ordonatorul principal de credite, cu consultarea instituțiilor coordonate sau subordonate în cazul personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor care își desfășoară activitatea în cadrul acestora.

(9) Anterior anunțării concursului, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii va transmite Ministerului Public, Ministerului Justiției, precum și Inspecției Judiciare și Institutului Național al Magistraturii intenția de a organiza concursul de promovare pe loc, în vederea stabilirii locurilor scoase la concurs pentru promovarea în funcții de execuție a personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul acestora și, după caz, al instituțiilor coordonate sau subordonate.

CAPITOLUL II

Condiții pentru înscrierea la concurs

Art. 5. — (1) Pot participa la concursul de promovare pe loc, în gradul profesional imediat superior, procurorii care îndeplinesc la data expirării perioadei de înscriere la concurs condițiile de vechime prevăzute la art. 44 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care la ultima evaluare au avut calificativul „foarte bine” și nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani.

(2) La calcularea condiției minime de vechime pentru a participa la concursul de promovare nu se ia în considerare perioada în care procurorul a avut calitatea de auditor de justiție.

(3) Pot participa la concursul de promovare efectivă procurorii care au avut calificativul „foarte bine” la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani, au dobândit gradul profesional corespunzător parchetului la care solicită promovarea și au funcționat efectiv timp de cel puțin 2 ani la parchetul ierarhic inferior, în cazul promovării în funcțiile de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel sau de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. La concursul de promovare efectivă la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pot participa și procurorii care au dobândit gradul profesional corespunzător parchetului de pe lângă curtea de apel și îndeplinesc condițiile prevăzute de lege.

(4) Persoanele numite în magistratură în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu pot participa la concursul de promovare în funcții de execuție vacante sau pe loc timp de cel puțin 3 ani de la numirea în funcție.

(5) În cazul personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, la calcularea condiției minime de vechime pentru a participa la concursul de promovare se iau în considerare atât perioada în care candidații au îndeplinit această activitate, cât și perioada în care au îndeplinit funcția de judecător sau procuror.

Art. 6. — (1) Data, locul organizării concursului de promovare pe loc și de promovare efectivă, locurile, respectiv posturile scoase la concurs, stabilite conform art. 4 alin. (3), (4) și (7), modul de desfășurare a concursului, calendarul de desfășurare, precum și materiile la care se susține concursul de promovare pe loc, tematica și bibliografia ale acestui concurs se aprobă prin hotărâre a Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea Institutului Național al Magistraturii

și a Direcției resurse umane și organizare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) În cazul concursului de promovare pe loc, informațiile prevăzute la alin. (1) se publică pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii, cu cel puțin 30 de zile înainte de data stabilită pentru concurs. În același termen, aceste date se comunică, împreună cu cererea tipizată de înscriere, elaborată de comisia de organizare, tuturor parchetelor de pe lângă curțile de apel, care le vor transmite de îndată parchetelor din circumscripția lor, și, dacă este cazul, Ministerului Public și Ministerului Justiției, care le vor transmite instituțiilor coordonate sau subordonate acestuia, Inspecției Judiciare și Institutului Național al Magistraturii, pentru a fi publicate pe paginile de internet ale acestora și aduse la cunoștința tuturor procurorilor și, după caz, personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor.

(3) În cazul concursului de promovare efectivă, calendarul de desfășurare, locul, modul de desfășurare a concursului și posturile vacante pentru care se organizează concursul se comunică, împreună cu cererea tipizată de înscriere, elaborată de comisia de organizare, tuturor procurorilor, prin parchetele de pe lângă curțile de apel, și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și se publică pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii, Institutului Național al Magistraturii și a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu cel puțin 30 de zile înainte de data de la care se pot depune cererile de înscriere la concurs.

(4) În termenul prevăzut de calendarul concursului, cei interesați pot depune cereri de înscriere la concurs la Consiliul Superior al Magistraturii, în care se menționează, după caz, gradul profesional în care se dorește promovarea pe loc, respectiv parchetul la care se solicită promovarea efectivă.

(5) În cazul promovării pe loc, fiecare candidat poate formula o singură opțiune cu privire la locul pentru care optează. În cazul promovării efective, fiecare candidat poate formula o singură opțiune cu privire la parchetul la care solicită promovarea.

(6) Candidatul are dreptul de a reveni asupra opțiunii formulate până la data expirării termenului de înscriere.

(7) În cazul promovării efective, la cererea de înscriere pot fi atașate maximum 10 acte întocmite de candidat sau care privesc activitatea acestuia, cu obiect diferit, din ultimii 3 ani de activitate, în copii certificate.

CAPITOLUL III

Organizarea și desfășurarea concursului de promovare pe loc

SECȚIUNEA 1

Comisiile de concurs

Art. 7. — (1) Comisia de organizare a concursului este condusă de un președinte, care este desemnat de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii dintre procurorii care ocupă funcțiile de secretar general adjunct al consiliului, director adjunct al Direcției resurse umane și organizare sau alte funcții de conducere din aparatul tehnic al Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Membrii comisiei de organizare se desemnează de către președintele acesteia dintre magistrații detașați în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și în cadrul Institutului Național al Magistraturii, cu funcții de conducere și execuție, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și din cadrul Institutului Național al Magistraturii, cu funcții de conducere și execuție, funcționarii publici și personalul contractual din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și din cadrul Institutului Național al Magistraturii.

(3) Nu pot fi numite în comisia de organizare persoanele care au soțul sau soția, rude ori afini până la gradul al patrulea

inclusiv în rândul candidaților. Toți membrii comisiei completează declarații în acest sens. Dacă incompatibilitatea se ivește ulterior desemnării membrilor comisiei, persoana în cauză are obligația să se retragă și să comunice de îndată această situație președintelui comisiei în vederea înlocuirii sale.

Art. 8. — Comisia de organizare a concursului are, în principal, următoarele atribuții:

1. centralizează cererile de înscriere la concurs, întocmește listele de înscriere, verifică îndeplinirea de către candidați a condițiilor legale de participare la concurs, întocmește și publică lista candidaților care îndeplinesc condițiile legale de participare la concurs și publică lista finală a candidaților;

2. controlează și îndrumă acțiunile privind organizarea și desfășurarea concursului, constând, în principal, în: identificarea și, după caz, închirierea spațiilor adecvate pentru susținerea probelor de concurs, procurarea necesarului de rechizite, asigurarea asistenței medicale pe parcursul desfășurării concursului și a pazei necesare pentru păstrarea ordinii publice la centrele de concurs și de evaluare, asigurarea cheltuielilor de cazare și masă pentru membrii comisiilor;

3. asigură paza subiectelor și a lucrărilor scrise la sediul Consiliului Superior al Magistraturii și al Institutului Național al Magistraturii, la centrele de concurs și în timpul transportului acestora, precum și păstrarea ordinii publice la centrele de concurs și de evaluare;

4. asigură confecționarea ștampilelor-tip pentru concurs, numerotate;

5. instruește responsabilii de sală;

6. repartizează candidații pe săli pentru probele scrise tip grilă, în ordine alfabetică, și dispune afișarea listelor pe ușile sălilor în care se desfășoară concursul, precum și publicarea acestora pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii;

7. preia, de la comisiile de elaborare a subiectelor, subiectele pentru testele-grilă și baremele de evaluare și notare, în plicuri sigilate;

8. păstrează în condiții de deplină siguranță subiectele și baremele de evaluare și notare;

9. distribuie candidaților materialele pentru susținerea testelor-grilă;

10. afișează baremele de evaluare și notare la centrele de concurs, la încheierea probei scrise, și asigură publicarea acestora, precum și a subiectelor de concurs pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii;

11. organizează transportul lucrărilor scrise de la centrele de concurs la centrul de evaluare și răspunde de securitatea acestora;

12. ia măsuri pentru ca în spațiile în care își desfășoară activitatea comisiile de corectare sau de soluționare a contestațiilor ori în care se desfășoară probele scrise de concurs să nu pătrundă persoane străine, neautorizate de comisie sau neprevăzute de prezentul regulament;

13. asigură respectarea procedurii de evaluare și notare;

14. asigură publicarea simultană pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii a listelor cu rezultatele concursului;

15. calculează mediile generale și întocmește listele finale;

16. analizează desfășurarea și rezultatele concursului și prezintă concluziile Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii;

17. informează de îndată Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la orice situație deosebită a cărei rezolvare nu este prevăzută în prezentul regulament, precum și cu privire la orice situație care impune anularea unor subiecte, cum ar fi pierderea, deteriorarea ori desecretizarea unui subiect;

18. propune Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii eventualele modificări în modul de organizare și desfășurare a concursului;

19. îndeplinește orice alte atribuții necesare bunei desfășurări a concursului.

Art. 9. — (1) Președintele comisiei de organizare a concursului ia toate măsurile necesare ducerii la îndeplinire a atribuțiilor prevăzute la art. 8.

(2) În acest scop, președintele comisiei de organizare a concursului stabilește atribuțiile pentru membrii comisiei, instrucțiunile pentru responsabilii de sală și supraveghetori, precum și sarcinile ce revin parchetelor, în vederea bunei desfășurări a concursului.

(3) Procurorii generali sau, după caz, prim-procurorii parchetelor răspund de ducerea la îndeplinire a dispozițiilor prevăzute mai sus, sub coordonarea președintelui comisiei de organizare a concursului.

(4) Președintele comisiei de organizare a concursului soluționează situațiile de incompatibilitate a membrilor comisiei pe care o conduce. Situațiile de incompatibilitate a președintelui comisiei de organizare sunt soluționate de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 10. — (1) Comisiile de elaborare a subiectelor și comisiile de soluționare a contestațiilor sunt numite de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea Institutului Național al Magistraturii. Prin aceeași hotărâre, în cadrul acestor comisii sunt constituite subcomisii pentru fiecare materie de concurs.

(2) Fiecare comisie este alcătuită din procurori care dețin gradul profesional corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurori care dețin gradul profesional corespunzător parchetului de pe lângă curtea de apel sau formatori ai Institutului Național al Magistraturii. Dispozițiile art. 7 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(3) Procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism pot face parte din comisiile de concurs dacă au dobândit gradul profesional corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau parchetului de pe lângă curtea de apel.

(4) În componența comisiilor sunt numiți și membri supleanți care îi vor înlocui, de drept, în ordinea stabilită de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii prin hotărârea de numire a comisiilor de concurs, pe acei membri ai comisiei care, din motive întemeiate, nu își pot exercita atribuțiile. Înlocuirea se efectuează de președintele comun al comisiilor de elaborare a subiectelor sau de soluționare a contestațiilor. Situațiile de incompatibilitate a președintelui comun al comisiilor de elaborare a subiectelor sau de soluționare a contestațiilor sunt soluționate de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

(5) Numărul membrilor comisiilor se stabilește de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii pentru fiecare concurs, în funcție de numărul candidaților. Pentru fiecare materie de concurs, subcomisia de elaborare a subiectelor și subcomisia de soluționare a contestațiilor au același număr de membri, dar nu mai puțin de 3 membri.

Art. 11. — (1) Comisiile de elaborare a subiectelor și de soluționare a contestațiilor sunt conduse de câte un președinte, desemnat dintre membrii acestora, prin hotărârea prevăzută la art. 10 alin. (1). Președintele comisiei de elaborare a subiectelor veghează la respectarea regulilor prevăzute la art. 12 pct. 1, stabilește timpul de concurs și coordonează activitatea comisiei. Președinții comisiilor de soluționare a contestațiilor coordonează activitatea acestora.

(2) O persoană poate face parte dintr-o singură comisie pentru același concurs.

(3) Desemnarea membrilor comisiilor se face pe baza consimțământului scris, exprimat anterior.

(4) Membrii comisiilor sunt numiți, de regulă, dintre persoanele care au fost înscrise în baza de date a Institutului Național al Magistraturii și au urmat cursurile acestuia privind metodele și tehnicile de evaluare.

(5) Contractele de participare a membrilor comisiilor de elaborare a subiectelor și de soluționare a contestațiilor, prin care se stabilesc modalitățile de plată și atribuțiile ce le revin, se încheie între aceștia și un reprezentant al Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit dispozițiilor prezentului regulament.

(6) Declarațiile și contractele de participare în comisii se centralizează de comisia de organizare a concursului și se păstrează alături de celelalte documente de concurs.

Art. 12. — Subcomisiile de elaborare a subiectelor au, în principal, următoarele atribuții:

1. elaborarea subiectelor pentru testele-grilă, cu respectarea următoarelor reguli:

a) să fie în concordanță cu tematica și bibliografia aprobate și publicate de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii și de Institutul Național al Magistraturii;

b) să asigure o cuprindere echilibrată a materiei studiate, să aibă grad de complexitate corespunzător conținutului tematicii și bibliografiei, pentru a fi tratate în timpul stabilit;

c) să fie diferențiate, în funcție de gradul parchetului, cu excepția subiectelor de la următoarele materii: jurisprudența Curții Constituționale, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene;

d) să se evite repetarea subiectelor de la concursurile anterioare;

e) să nu conțină probleme controversate în doctrină sau practică;

f) să asigure o repartizare echilibrată a răspunsurilor corecte și a numărului de răspunsuri corecte între variantele de răspuns;

g) timpul necesar rezolvării subiectelor să nu depășească timpul alocat desfășurării probei de concurs;

2. predarea către comisia de organizare a concursului a subiectelor și baremelor de evaluare și notare, în plicuri sigilate.

Art. 13. — (1) Subcomisiile de soluționare a contestațiilor constituite pentru fiecare disciplină de concurs examinează, sub coordonarea președintelui comisiei de soluționare a contestațiilor, contestațiile la bareme.

(2) În cazul în care subcomisia de soluționare a contestațiilor respinge toate contestațiile, baremele inițiale de evaluare și notare devin definitive.

(3) În cazul în care membrii subcomisiei de soluționare a contestațiilor apreciază că răspunsul corect este altul decât cel indicat în barem sau că răspunsul corect indicat în barem nu este singurul răspuns corect ori că se impune anularea uneia sau mai multor întrebări din testul-grilă, subcomisia de soluționare a contestațiilor adoptă baremele definitive.

(4) Baremele definitive stabilite potrivit alin. (2) și (3) se publică pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii.

(5) Subcomisiile de soluționare a contestațiilor reevaluează lucrările scrise ale căror note inițiale au fost contestate și acordă note conform baremelor de evaluare și notare definitive.

SECȚIUNEA a 2-a

Desfășurarea concursului de promovare pe loc

Art. 14. — (1) Centralizarea cererilor de înscriere la concurs și verificarea îndeplinirii condițiilor legale de participare la concurs se realizează de comisia de organizare a concursului.

(2) În termenul prevăzut de calendarul concursului, comisia de organizare a concursului întocmește lista candidaților care îndeplinesc condițiile legale de participare la concurs și o transmite în vederea afișării la sediile parchetelor. Lista candidaților se publică simultan pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii, Institutului Național al Magistraturii și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3) Candidații respinși în urma verificării pot formula contestații în termen de 2 zile de la publicarea listelor prevăzute la alin. (2). Contestațiile se depun la Consiliul Superior al Magistraturii.

(4) Contestațiile vor fi soluționate de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

(5) Comisia de organizare a concursului întocmește, de îndată după pronunțarea hotărârii secției, lista finală a candidaților care îndeplinesc condițiile de participare la concurs, care se afișează la sediile parchetelor și se publică simultan pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii, Institutului Național al Magistraturii și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art. 15. — (1) Concursul constă în susținerea unei probe scrise cu caracter teoretic și practic.

(2) Proba scrisă cu caracter teoretic și practic se susține la:

a) drept penal;

b) drept procesual penal;

c) jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție și jurisprudența Curții Constituționale, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene.

Art. 16. — (1) Proba scrisă se desfășoară în două etape și constă în:

1. susținerea unui test scris tip grilă pentru verificarea cunoștințelor practice;

2. susținerea unui test scris tip grilă pentru verificarea cunoștințelor teoretice.

(2) Testul-grilă pentru verificarea cunoștințelor practice cuprinde 20 de întrebări din materiile de concurs prevăzute la art. 15 alin. (2), astfel:

a) 10 întrebări din dreptul penal;

b) 8 întrebări din dreptul procesual penal;

c) o întrebare din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și o întrebare din jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene.

(3) La testul-grilă pentru verificarea cunoștințelor practice fiecare răspuns corect primește 0,5 puncte în sistemul de notare de la 0 la 10.

(4) Testul-grilă pentru verificarea cunoștințelor teoretice cuprinde 50 de întrebări din materiile de concurs prevăzute la art. 15 alin. (2), astfel:

a) 20 de întrebări din dreptul penal;

b) 20 de întrebări din dreptul procesual penal;

c) 5 întrebări din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și 5 întrebări din jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene.

(5) La testul-grilă pentru verificarea cunoștințelor teoretice fiecare răspuns corect primește 0,2 puncte în sistemul de notare de la 0 la 10.

(6) Întrebările teoretice și practice la materiile prevăzute la art. 15 alin. (2) lit. a) și b) cuprind și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale.

(7) Evaluarea răspunsurilor la întrebările testului-grilă se realizează prin procesare electronică.

(8) Testele-grilă se susțin în aceeași zi, cu o pauză de o oră între acestea. Testul-grilă pentru verificarea cunoștințelor practice se va desfășura primul.

Art. 17. — (1) Cu cel puțin 24 de ore înainte de susținerea probelor scrise, comisia de organizare a concursului repartizează candidații pe săli, în ordine alfabetică, și dispune publicarea listelor candidaților pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii, precum și afișarea acestora pe ușile sălilor în care se desfășoară concursul.

(2) Accesul candidaților în săli este permis pe baza unui act de identitate, cel mai târziu cu 30 de minute înainte de începerea probelor. În mod excepțional, pot fi admiși candidați în sală și cu mai puțin de 30 de minute înainte de începerea probelor, dar nu și după deschiderea plicului cu subiecte.

(3) Înainte de aducerea subiectelor în săli, supraveghetorii aduc la cunoștința candidaților modul de desfășurare a probelor și modul de completare a datelor personale pe teza de concurs tipizată.

Art. 18. — (1) Se interzice candidaților să dețină asupra lor pe timpul desfășurării probelor scrise orice fel de lucrări care ar putea fi utilizate pentru rezolvarea subiectelor, precum și orice mijloc electronic de comunicare. Candidații pot folosi în timpul concursului acele materiale a căror posibilitate de utilizare este menționată explicit în tematica și bibliografia de concurs. Supraveghetorii verifică respectarea acestei prevederi înainte de aducerea subiectelor în săli. Nerespectarea acestor dispoziții duce la eliminarea din sală a candidatului, indiferent dacă materialele interzise au fost folosite sau nu.

(2) Candidații se așază în ordine alfabetică, conform listelor afișate. Candidații primesc teze de concurs tipizate pe care își scriu cu majuscule numele și prenumele și completează citeț celelalte date de pe colțul paginii ce urmează să fie lipit, precum și coli obișnuite pentru ciorne, marcate cu ștampila Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) Colțul tezei de concurs tipizate se lipește și se ștampilează în momentul predării lucrării, numai după ce persoanele care supraveghează în sală au verificat identitatea candidaților și completarea corectă a tuturor datelor prevăzute și după ce responsabilii de sală semnează în interiorul porțiunii din pagină care urmează să fie sigilată.

(4) Înscriserea numelui candidatului pe tezele tipizate în afara rubricii care se sigilează și orice alte semne distinctive care ar permite identificarea lucrării atrag anularea lucrării scrise respective.

(5) Frauda dovedită atrage eliminarea candidatului din concurs. Se consideră fraudă și încălcarea dispozițiilor alin. (1) și (4). În aceste cazuri responsabilul de sală consemnează într-un proces-verbal faptele constatate și măsurile luate, iar lucrarea scrisă se anulează cu mențiunea „fraudă”. Procesul-verbal se comunică comisiei de organizare a concursului și candidatului respectiv.

Art. 19. — (1) Niciun membru al comisiei nu poate părăsi centrul de concurs și nu poate comunica în exterior conținutul subiectelor de concurs până la încheierea probelor scrise.

(2) Responsabilii de săli primesc plicurile cu subiecte de la președinte sau un membru al comisiei de organizare a concursului, verifică integritatea acestora, le deschid și distribuie subiectele multiplicat fiecărui candidat.

(3) Pe parcursul desfășurării probelor scrise membrii comisiei de organizare a concursului și supraveghetorii de săli nu pot da candidaților indicații referitoare la rezolvarea subiectelor și nu pot aduce modificări subiectelor sau baremelor. Orice nelămurire legată de subiecte se discută direct cu comisiile de elaborare a subiectelor.

(4) Baremele de evaluare și notare se afișează la centrele de concurs la încheierea probei scrise. În termen de 2 zile de la publicarea baremelor pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii, candidații pot face contestații la bareme, care se depun la Institutul Național al Magistraturii și se soluționează potrivit art. 13 alin. (1)—(5).

(5) Contestațiile la barem se soluționează și se motivează în termenul prevăzut de calendarul concursului. Baremele definitive stabilite în urma soluționării contestațiilor se publică de îndată pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii.

(6) În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se apreciază că răspunsul corect la una dintre întrebări este altul decât cel indicat în barem, punctajul corespunzător întrebării respective se acordă numai candidaților care au indicat răspunsul corect stabilit prin baremul definitiv.

(7) În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se apreciază că răspunsul corect indicat în baremul inițial nu este singurul răspuns corect, punctajul corespunzător întrebării respective se acordă pentru oricare dintre cele două variante de răspuns stabilite ca fiind corecte prin baremul definitiv.

(8) În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se anulează una sau mai multe întrebări din testul-grilă, punctajul corespunzător întrebărilor anulate se acordă tuturor candidaților.

(9) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii poate să dispună sancționarea, cu reducerea drepturilor bănești convenite pentru activitatea prestată, membrilor comisiilor de elaborare a subiectelor sau de soluționare a contestațiilor care sunt răspunzători pentru anularea unor subiecte sau modificarea unor bareme, în măsura în care se reține reaua-credință sau grava neglijență a acestora. Acestor persoane le poate fi interzisă și participarea în comisii similare pe o perioadă de până la 3 ani.

(10) Sancțiunile prevăzute la alin. (9) se aplică în funcție de circumstanțele concrete și proporțional cu consecințele produse.

Art. 20. — (1) Din momentul deschiderii plicului cu subiecte niciun candidat nu mai poate intra în sală și niciun candidat nu poate părăsi sala decât dacă predă lucrarea scrisă și semnează de predarea acesteia. Candidații care nu se află în sală în momentul deschiderii plicului cu subiecte pierd dreptul de a mai susține probele scrise.

(2) În cazuri excepționale, dacă un candidat solicită părăsirea temporară a sălii, el este însoțit de una dintre persoanele care supraveghează, până la înapoierea în sala de concurs.

(3) Timpul destinat elaborării lucrării scrise, stabilit de comisiile de elaborare a subiectelor, se socotește din momentul în care s-a încheiat distribuirea subiectelor de concurs pentru fiecare candidat.

(4) Pentru elaborarea lucrării scrise candidații folosesc numai cerneală sau pastă de culoare neagră. Nu se folosește altă hârtie decât cea distribuită candidaților de către supraveghetori. Rezolvarea subiectelor se face exclusiv pe teza de concurs tipizată, iar soluțiile scrise pe ciorne sau pe foaia cu subiecte nu se iau în considerare.

(5) În cazul în care unii candidați doresc să își transcrie lucrarea, fără să depășească timpul stabilit, aceștia primesc alte teze tipizate. Acest lucru este consemnat de către supraveghetori în procesul-verbal de predare-primire a lucrărilor scrise. Colile folosite inițial se anulează pe loc de către supraveghetori, menționându-se pe ele „anulat”, se semnează de cei 2 supraveghetori și se păstrează în condițiile stabilite pentru documentele de concurs.

(6) Fiecare candidat primește atâtea teze de concurs tipizate și atâtea coli de ciornă câte îi sunt necesare.

Art. 21. — (1) Pe măsură ce își încheie lucrările candidații le predau supraveghetorilor.

(2) La expirarea timpului acordat candidații predau lucrările în faza în care se află, sub semnătură, fiind interzisă depășirea timpului stabilit. Ultimii 3 candidați rămân în sală până la predarea ultimei lucrări.

(3) Toți candidații semnează în momentul predării lucrărilor în procesele-verbale de predare-primire a acestora.

(4) Pentru fiecare sală se întocmește un proces-verbal.

(5) Ciornele și lucrările anulate se strâng separat și se păstrează de comisia de organizare a concursului alături de celelalte documente de concurs.

(6) Supraveghetorii predau lucrările scrise, sub semnătură, președintelui și unui membru al comisiei de organizare a concursului.

Art. 22. — Rezultatele se publică simultan pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii.

Art. 23. — (1) Candidații pot contesta notele obținute la probele scrise tip grilă.

(2) Contestațiile se trimit prin fax la Institutul Național al Magistraturii, în termen de 2 zile de la publicarea rezultatelor.

(3) În vederea soluționării contestațiilor, lucrările scrise se renumerotează și se sigilează, fiind înscrise într-un borderou separat.

(4) Lucrările se predau comisiilor de soluționare a contestațiilor, însoțite de un borderou de predare-primire în care se menționează numărul de ordine al lucrărilor.

Art. 24. — (1) Nota acordată de comisia de soluționare a contestațiilor este definitivă și nu poate fi mai mică decât nota contestată.

(2) După primirea rezultatelor de la comisiile de soluționare a contestațiilor, comisia de organizare a concursului recalculează, după caz, mediile generale ale candidaților.

(3) Publicarea rezultatelor probelor de concurs, cu excepția clasamentului final, se realizează pentru fiecare grad profesional, prin folosirea unor coduri atribuite candidaților.

Art. 25. — (1) În urma calculării mediilor generale ale candidaților, comisia de organizare a concursului întocmește listele finale.

(2) Rezultatele finale ale concursului se publică simultan pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii.

Art. 26. — (1) Nota obținută la concurs este suma notelor obținute la proba teoretică și proba practică, în raport cu următoarea pondere: 50% proba practică și 50% proba teoretică.

(2) Pentru a fi declarat admis la concurs candidatul trebuie să obțină cel puțin media generală 7 și nu mai puțin de 5 la fiecare dintre cele două probe de concurs menționate la art. 16.

Art. 27. — (1) Rezultatele finale se prezintă Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în vederea validării.

(2) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii poate invalida, în tot sau în parte, concursul de promovare în cazurile în care constată că nu au fost respectate condițiile prevăzute de lege ori de regulament cu privire la organizarea concursului sau că există dovada săvârșirii unei fraude.

(3) În termen de cel mult 30 de zile de la comunicarea rezultatelor finale, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii dispune, prin hotărâre, promovarea procurorilor declarați admiși.

(4) Promovarea se realizează în ordinea mediilor obținute, în limita numărului de locuri scoase la concurs aferente gradului profesional și materiei pentru care s-a optat.

(5) Dispozițiile alin. (3) și (4) se aplică în mod corespunzător și în cazul personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, al Ministerului Public, al Ministerului Justiției, precum și al instituțiilor coordonate sau subordonate acestora, promovarea urmând a se dispune de persoana cu atribuții în acest sens.

Art. 28. — (1) La medii egale au prioritate, în următoarea ordine: candidații care au titlul științific de doctor în drept, cei care au vechime mai mare în funcția de judecător sau de procuror, cei care au calitatea de doctorand, candidații care au absolvit cursuri de masterat sau care au absolvit cursuri postuniversitare ori candidații care au activitate publicistică în specialitate, iar în cazul în care egalitatea se păstrează după aplicarea acestor criterii vor fi avute în vedere în următoarea ordine: nota obținută la proba scrisă tip grilă pentru verificarea cunoștințelor practice, vechimea la parchetul al cărui grad profesional îl deține procurorul, media obținută la ultima evaluare, media obținută la examenul de capacitate.

(2) În circumscripțiile instanțelor și parchetelor unde o minoritate națională are o pondere de cel puțin 50% din numărul locuitorilor, la medii egale au prioritate candidații cunosători ai limbii acelei minorități.

CAPITOLUL IV

Organizarea și desfășurarea concursului de promovare efectivă

SECȚIUNEA 1

Comisiile de concurs

Art. 29. — Comisia de organizare a concursului de promovare efectivă se constituie în condițiile art. 7, care se aplică în mod corespunzător.

Art. 30. — Comisia de organizare a concursului are, în principal, următoarele atribuții:

1. centralizează cererile de înscriere la concurs, întocmește listele de înscriere, verifică îndeplinirea de către candidați a condițiilor legale de participare la concurs, întocmește și afișează lista candidaților care îndeplinesc condițiile legale de participare la concurs și afișează lista finală a candidaților;

2. controlează, coordonează și îndrumă acțiunile privind organizarea și desfășurarea concursului;

3. atribuie un cod numeric fiecărui candidat înscris la concurs, întocmește un proces-verbal în care consemnează corespondența dintre numele candidatului și codul numeric atribuit și ia măsuri pentru ca aceste date să fie accesibile unui număr restrâns de persoane, care desfășoară în concret activități ce presupun în mod necesar cunoașterea identității candidatului, astfel încât membrii comisiilor de concurs să nu poată cunoaște direct sau indirect identitatea candidaților;

4. comunică fiecărui candidat, la unitatea de parchet la care acesta funcționează efectiv, în plic închis și sigilat, codul numeric care i-a fost atribuit;

5. publică rapoartele motivate ale comisiei de evaluare și punctajul obținut de candidați ca urmare a evaluării, candidații fiind identificați doar prin cod numeric;

6. afișează rezultatul contestațiilor;

7. întocmește listele finale și asigură publicarea lor simultană pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii;

8. analizează desfășurarea și rezultatele concursului și prezintă concluziile Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii;

9. informează de îndată Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la orice situație deosebită a cărei rezolvare nu este prevăzută în prezentul regulament;

10. propune Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii eventualele modificări în modul de organizare și desfășurare a concursului;

11. îndeplinește orice alte atribuții necesare bunei desfășurări a concursului.

Art. 31. — (1) Președintele comisiei de organizare a concursului ia toate măsurile necesare ducerii la îndeplinire a atribuțiilor prevăzute la art. 30.

(2) Dispozițiile art. 9 alin. (2)—(4) se aplică în mod corespunzător.

Art. 32. — (1) Comisiile de evaluare sunt numite de Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, la propunerea Institutului Național al Magistraturii.

(2) Secția pentru procurori numește, în măsura în care au fost stabilite posturi vacante scoase la concurs în mod corespunzător, câte o comisie de evaluare distinctă pentru:

a) promovarea efectivă în cadrul parchetului de pe lângă tribunal;

b) promovarea efectivă în cadrul parchetului de pe lângă curtea de apel;

c) promovarea efectivă în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3) Comisia de evaluare pentru promovarea efectivă în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este formată din procurori care dețin gradul profesional corespunzător acestei unități de parchet sau din formatori ai Institutului Național al Magistraturii.

(4) Comisia de evaluare pentru promovarea efectivă în cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel este alcătuită din procurori care dețin gradul profesional corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurori care dețin gradul profesional corespunzător parchetului de pe lângă curtea de apel sau formatori ai Institutului Național al Magistraturii.

(5) Comisia de evaluare pentru promovarea efectivă în cadrul parchetelor de pe lângă tribunal este alcătuită din procurori care dețin gradul profesional corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurori care dețin gradul profesional corespunzător parchetului de pe lângă curtea de apel, procurori care dețin gradul profesional corespunzător parchetului de pe lângă curtea de apel, procurori care dețin gradul profesional corespunzător parchetului de pe lângă tribunal sau formatori ai Institutului Național al Magistraturii.

(6) Dispozițiile art. 7 alin. (3), art. 10 alin. (3)—(5) și ale art. 11 se aplică în mod corespunzător.

SECȚIUNEA a 2-a

Desfășurarea concursului de promovare efectivă

Art. 33. — Centralizarea cererilor de înscriere la concurs și verificarea îndeplinirii condițiilor legale de participare se realizează de comisia de organizare a concursului. Dispozițiile art. 14 alin. (2)—(5) se aplică în mod corespunzător.

Art. 34. — Concursul de promovare efectivă constă în susținerea unei probe având ca obiect evaluarea activității și conduitei candidaților din ultimii 3 ani.

Art. 35. — (1) În cadrul probei prevăzute la art. 34 pentru evaluarea activității sunt avute în vedere actele întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora în ultimii 3 ani de activitate.

(2) Constituie acte întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora: actele întocmite de procurori în faza de urmărire penală ori în faza judecătii, punctele de vedere care conțin abordarea unor probleme de drept întocmite în cadrul diverselor atribuții, transcrierea înregistrărilor susținerilor orale ale procurorului de ședință, proiectele de recurs în interesul legii, referatele în dosarele în care s-au pronunțat soluții definitive de achitare sau restituire, precum și orice alte acte întocmite în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(3) Actele prevăzute la alin. (1) trebuie să fie reprezentative pentru activitatea profesională a candidatului, să aibă obiecte diferite și să fie întocmite în faze procesuale diferite, în măsura în care este posibil.

(4) Printre actele prevăzute la alin. (1) se pot regăsi și acte ale procurorului infirmate ori urmate de hotărâri judecătorești de restituire a cauzei la parchet sau de achitare, respectiv apeluri ori recursuri respinse, dacă există, urmând a fi atașate și hotărârile judecătorești sau actele procurorului prin care s-a dispus asupra soluției candidatului.

(5) De îndată după publicarea listei finale a candidaților care îndeplinesc condițiile de participare la concurs, comisia de evaluare solicită parchetelor unde aceștia își desfășoară activitatea transmiterea documentelor necesare pentru verificarea respectării termenelor de soluționare a lucrărilor, cu privire la întreaga perioadă supusă evaluării.

(6) În vederea verificării respectării termenelor rezonabile de soluționare a lucrărilor, se solicită date statistice sau orice documente necesare privind:

a) activitatea candidatului, precum: numărul dosarelor sau al lucrărilor soluționate, numărul de ședințe de judecată la care a participat, numărul căilor de atac declarate și motivate, alte activități desfășurate în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

b) activitatea parchetului la secția la care a funcționat procurorul, precum: numărul mediu de dosare/lucrări soluționate de procurori, numărul mediu de participări în ședințe de judecată, numărul mediu de căi de atac declarate și motivate.

Art. 36. — (1) Pentru realizarea evaluării activității, de îndată după publicarea listei finale a candidaților care îndeplinesc

condițiile de participare la concurs, comisia de evaluare solicită parchetelor unde aceștia își desfășoară activitatea listele actelor întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora în ultimii 3 ani de activitate, cu evidențierea datei și numărului dosarelor sau al lucrărilor soluționate, a obiectului cauzei, a stadiului procesual și cu mențiunea că soluția a fost infirmată ori urmată de hotărâri judecătorești de restituire a cauzei la parchet sau de achitare, iar în cazul apelurilor ori recursurilor declarate dacă acestea au fost respinse, dacă este cazul. Listele sunt generate exclusiv în format electronic.

(2) De îndată după primirea listelor, comisiile de evaluare stabilesc criteriile unitare pentru selectarea aleatorie a câte 5 acte întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora, pentru fiecare candidat, ce vor fi supuse evaluării. La stabilirea criteriilor de selecție, comisiile de evaluare vor ține seama și de dispozițiile art. 35 alin. (3).

(3) Pe baza criteriilor prevăzute la alin. (2), comisiile de evaluare realizează selecția actelor întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora.

(4) După selecția realizată potrivit alin. (3), comisiile de evaluare solicită parchetelor unde candidații își desfășoară activitatea actele selectate.

(5) Primind solicitarea comisiei de evaluare, conducătorul parchetului în cadrul căruia își desfășoară activitatea candidatul ia măsurile necesare pentru strângerea actelor prevăzute la alin. (4) și a informațiilor prevăzute la art. 35 alin. (6) și pentru transmiterea de îndată a acestora.

(6) În vederea îndeplinirii atribuției prevăzute la alin. (5), conducătorul parchetului în cadrul căruia își desfășoară activitatea candidatul va solicita documente necesare pentru verificarea respectării termenelor de soluționare a lucrărilor de la parchetele la care a funcționat candidatul în ultimii 3 ani de activitate.

(7) Parchetele transmit comisiei de evaluare actele solicitate, în termen de 10 zile de la primirea adreselor. Actele sunt înaintate și în format electronic, în măsura în care există în acest format.

(8) În situația în care comisiile de evaluare apreciază că nu toate actele selectate sunt reprezentative pentru activitatea candidatului, acestea vor realiza, în completare, o singură dată, o nouă selecție, dispozițiile alin. (3) fiind aplicabile în mod corespunzător.

Art. 37. — (1) În cazul candidaților care în ultimii 3 ani nu au desfășurat activitate la parchete, lista actelor întocmite de candidați sau care rezultă din activitatea acestora în ultimii 3 ani, precum și documentele necesare pentru verificarea respectării termenelor de soluționare a lucrărilor sunt solicitate instituției sau, după caz, instituțiilor la care au funcționat candidații.

(2) În cazul candidaților care în ultimii 3 ani au desfășurat activitate atât la alte instituții, cât și la parchete, se aplică în mod corespunzător dispozițiile art. 36 și ale alin. (1).

Art. 38. — (1) Comisiile prevăzute la art. 32 efectuează evaluarea actelor întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora, prin notarea, cu respectarea punctajului maxim indicat, a următoarelor aspecte:

- a) capacitate de analiză și sinteză — 25 de puncte;
- b) coerență în exprimare — 25 de puncte;
- c) argumentație din punctul de vedere al clarității și logicii — 25 de puncte;
- d) verificarea respectării termenelor rezonabile de soluționare a lucrărilor — 15 puncte.

(2) Punctajul maxim total ce poate fi atribuit ca urmare a evaluării este de 90 de puncte. Pentru fiecare criteriu se acordă obligatoriu un punctaj situat între 0 și punctajul maxim alocat.

(3) Comisia acordă un singur punctaj pentru fiecare criteriu, președintele comisiei asigurând medierea în caz de divergențe între membrii comisiei.

(4) Actele depuse de candidat sunt avute în vedere la evaluare, pe baza criteriilor prevăzute de alin. (1). Dacă apreciază necesar, comisia de evaluare poate solicita informații suplimentare cu privire la acestea, dispozițiile art. 36 aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 39. — (1) Evaluarea conduitei candidaților se face pe baza referatului întocmit în acest scop de comisia prevăzută de art. 39 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a datelor existente la dosarul profesional și a informațiilor solicitate de la Inspekția Judiciară referitoare la eventualele abateri disciplinare și încălcări ale Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor din ultimii 3 ani de activitate.

(2) În acest scop, de îndată după publicarea listei finale a candidaților care îndeplinesc condițiile de participare la concurs, comisia de evaluare solicită comisiilor de evaluare corespunzătoare, Direcției resurse umane și organizare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și Inspekției Judiciare informațiile necesare pentru evaluarea conduitei candidaților.

(3) Pentru întocmirea referatului prevăzut la alin. (1), în ceea ce privește aspectele prevăzute la art. 40 alin. (1), pot fi avute în vedere și evaluările anterioare ale candidatului.

(4) În cazul candidaților care în ultimii 3 ani au desfășurat activitate la mai multe unități de parchet, referatul prevăzut de alin. (1) se întocmește de comisia de evaluare de la parchetul la care candidatul își desfășoară activitatea la data înscrierii la concurs, pe baza informațiilor solicitate de la parchetele la care a funcționat anterior procurorul respectiv.

(5) În situația candidaților care în ultimii 3 ani nu au desfășurat activitate la parchete, referatul prevăzut de alin. (1) se întocmește de către conducătorul instituției sau, după caz, instituțiilor la care au funcționat candidații.

(6) În cazul candidaților care în ultimii 3 ani au desfășurat activitate atât la alte instituții, cât și la parchet, se aplică în mod corespunzător dispozițiile alin. (1) și ale alin. (5).

Art. 40. — (1) Punctajul maxim ce poate fi atribuit ca urmare a evaluării conduitei candidaților este de 10 puncte, repartizate astfel:

— conduita profesională în timpul activității de urmărire penală, de supraveghere a cercetărilor penale sau a activității de participare la ședințele de judecată, în îndeplinirea altor îndatoriri profesionale și în relația cu justițiabilii, avocații, experții, interpreții în timpul exercitării funcției — 5 puncte;

— relațiile cu colegii, grefierii, organele de poliție și celălalt personal al parchetului ori cu personalul parchetelor superioare ori inferioare ierarhic — 5 puncte.

(2) Dispozițiile art. 38 alin. (2) și (3) se aplică în mod corespunzător în cazul admiterii contestațiilor împotriva punctajului obținut la evaluare.

Art. 41. — (1) Comisiile de evaluare întocmesc un raport motivat, în care se arată punctajul obținut la fiecare criteriu dintre cele prevăzute la art. 38 alin. (1) și art. 40 alin. (1), punctajul total obținut de candidat și motivarea acordării punctajului pentru fiecare criteriu.

(2) Raportul comisiei de evaluare, însoțit de toate documentele pe baza cărora a fost întocmit, se transmite comisiei de organizare.

(3) Raportul comisiei de evaluare se publică pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii, cu codurile candidaților.

Art. 42. — (1) Împotriva punctajului obținut la evaluare candidatul poate face contestație în termen 2 zile de la publicare, expunând argumentele pentru care critică punctajul acordat, pe criterii de notare. Contestația se transmite prin fax la Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii se pronunță asupra contestațiilor în termenul prevăzut de calendarul concursului.

(3) Se întocmește un raport motivat pentru fiecare contestație, cu indicarea argumentelor pentru care s-a modificat punctajul, separat pentru fiecare criteriu, respectiv a argumentelor pentru care s-au înlăturat susținerile candidatului, în cazul în care se menține punctajul comisiei de evaluare.

(4) Punctajul astfel acordat este definitiv.

(5) Rapoartele întocmite în procedura soluționare a contestațiilor se publică pe site-ul Consiliului Superior al Magistraturii și al Institutului Național al Magistraturii cu codurile candidaților.

(6) Dispozițiile art. 19 alin. (9) și (10) se aplică în mod corespunzător și membrilor comisiei prevăzute la art. 32.

Art. 43. — (1) După soluționarea contestațiilor în condițiile art. 42, comisia de organizare a concursului întocmește lista cu rezultatele finale ale concursului, care se publică în condițiile art. 25 alin. (2), menționându-se pentru fiecare candidat dacă a fost admis sau respins, în funcție de punctajul obținut.

(2) Pentru a fi declarat admis la concurs, candidatul trebuie să obțină minimum 70 de puncte, dar nu mai puțin de 65 de puncte la evaluarea activității și 5 puncte la evaluarea conduitei.

Art. 44. — (1) Rezultatele finale se prezintă Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, în vederea validării.

(2) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii poate invalida, în tot sau în parte, concursul de promovare în cazurile în care constată că nu au fost respectate condițiile prevăzute de lege ori de regulament cu privire la organizarea concursului sau că există dovada săvârșirii unei fraude.

(3) În termen de cel mult 30 de zile de la comunicarea rezultatelor finale, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii dispune, prin hotărâre, promovarea procurorilor declarați admiși.

(4) Promovarea efectivă se realizează în ordinea mediilor obținute, în limita numărului de posturi aprobate, în raport cu opțiunea candidatului.

(5) Dispozițiile art. 28 se aplică în mod corespunzător.

Art. 45. — (1) Procurorii care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 43 alin. (2), dar care nu au fost promovați ca urmare a lipsei posturilor vacante, pot fi promovați în posturile ce se vacantează la parchetele pentru care au optat la înscriere, în termen de 3 luni de la data validării concursului.

(2) Dispozițiile art. 44 alin. (4) și (5) se aplică în mod corespunzător.

CAPITOLUL V Dispoziții finale

Art. 46. — Toate termenele stabilite în cadrul prezentului regulament se calculează potrivit art. 181 și următoarele din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 47. — (1) Toate documentele întocmite pentru concurs se păstrează în arhiva Consiliului Superior al Magistraturii, prin grija Direcției resurse umane și organizare.

(2) Lucrările de concurs se păstrează în original la dosarele profesionale ale candidaților.

(3) Originalele documentelor în privința cărora prezentul regulament dispune că se înaintează prin fax către Direcția resurse umane și organizare se transmit în cel mai scurt timp de către parchete, prin grija procurorilor generali sau, după caz, a prim-procurorilor parchetelor, și se arhivează la mapele de concurs.

Art. 48. — Dispozițiile prezentului regulament se aplică în mod corespunzător procurorilor militari.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

